

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

Disceptationes Apologeticæ, De primatu solius D. Petri ac differentia inter
ipsum, & D. Paulum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

DISCEPTATIONES APOLOGETICÆ,
DE PRIMATV SOLIVS D. PETRI:
AC DIFFERENTIA INTER IPSVM
ET D. PAVLVM.

*An Diuus Paulus fuerit Pontifex, & Caput
Ecclesia cum D. Petro.*

IN quadam Epistola impressa Parisiis anno 1645. & ad Sanctissimum D. N. nunc feliciter regnantem directa, eius Auctor Anonymus, mordicus affirmatiuam sententiam tueretur. Et ad illam mandam, coarceuat ex impio M. Antonio de Dominis, quam plurimas SS. Patrum auctoritates, in quibus asserunt, Pontifices esse Successores, & Vicarios D. Petri, & D. Pauli, in quibus etiam asserunt, D. Petrum, & D. Paulum fuisse Episcopos Romanos, Collegas, Principes Apostolorum, Fundamenta, Cardines, Duces, Coryphæos, Pastores, Apices, Columnas, Diademata, Oculos totius Ecclesiæ, ac similia Encomia significantia æqualitatem inter D. Petrum, & D. Paulum. Vnde ipsimet Pontifices, multis in locis fatentur, multa facere auctoritate sibi præfita à D. Petro, & D. Paulo. Ex quibus Anonymus, infert hanc conclusionem, & consequentiam. Ergo D. Paulus simul cum D. Petro fuit Caput & Pontifex Ecclesiæ.

Sed hanc opinionem prorsus refellendam esse puto: vnde diuidam hanc disceptationem in tres sectiones; in prima firmabo, Primatum Ecclesiæ fuisse collatum vni & soli Petro. In secunda demonstrabo, Paulum in ordine ad Primatum, fuisse subditum Petro. In tertia, respondebo ad argumenta Anonymi.

SECTIO PRIMA.

*An Primatus Ecclesiæ fuerit collatus soli Petro,
priuatiuè quoad alios.*

§. I. **R**espondeo affirmatiuè. Probatum primò ex verbis Christi Matth. 16. *Et lego dico tibi, quia tu es Petrus, & super hanc Petram edificabo Ecclesiam meam, & tibi dabo clauis Regni Cælorum, &c.* In quibus verbis demonstratur expressè, Christum promississe collatum Primatum Ecclesiæ soli Petro & non aliis. Et ideo dixit Bernardus *lib. 2. de Consil. cap. 8. Præuilegium Petri singulare, & Cypri. de Vn. Ecclesiæ Petri Cathedra singularis.* Et ideo sancti Patres vno ore asserunt Primatum Ecclesiæ vni soli, & tantummodo R. Petro collatum fuisse. Ne sim longior, paucos ex multis adducam. D. Gregor. *lib. 4. Epist. 36.* Certè *Petrus Apostolus primum membrum, sanctus, & vniuersalis Ecclesiæ est. Paulus, Andreas, Ioannes, quid aliud quam singularia sunt Plebium capita?* Rupertus *in Euang. lib. 1. cap. 25.* cui titulus est, De Primatu Petri Apostoli, inter Principes Regni Dei. Itaque, ait, potestas quidem est communis omnium, sed vnum, & singulare vniuersi est Petri Præuilegium,

cui prius, & singulariter dictum est, & tibi dabo clauis, &c.

2. Sanctus Burcardus Vvormiacensis Episcopus *in Decret. part. 1. lib. 1. cap. 1. & 2.* In nouo Testamento post Christum à Petro Sacerdotalis cœpit ordo, cui ipsi primo Pontificatus in Ecclesia sancta datus est, dicente Domino ad eum; *Tues Petrus, &c.* Itaque hoc Præuilegium beato clauigero Petro sua vice solummodo commisit.

3. Damasus *Epist. 2. Princeps Apostolorum Petrus solus, & præ omnibus creditus est,* atque percipere meruit à Christo clauis Regni cælorum.

4. Pacianus *Epist. 3. ad Sympronianum: Ad Petram locutus est Dominus ad vnum ideo, ut veritatem fundaret ex vno.*

5. Cyprianus *Epist. 73. ad Iubaianum: Ecclesia vna est, & super omnem, qui clauis accepit, Domini voce fundata est. Et lib. de Vniuers. Ecclesiæ. Super illum vnum edificat Ecclesiam suam, & illi pascebas mandat omnes suas.*

6. S. Thomas ex Cyrillo Alexandrino *lib. 1. contra errores Græcorum, cap. 32.* Habetur ex Doctore Græcorum authoritatibus, quod Romanus Pontifex in Ecclesia plenitudinem potestatis habeat. Dicit enim Cyrillus Patriarcha Alexandrinus; sicut Christus accepit à Patre sceptrum Ecclesiæ, gentium, & Israël, egrediens super omnem Principatum & potestatem: sic & Petro, & eius successoribus plenissimam potestatem plenissimè commisit, *ut egiam nulli alij quam Petro Christus, quod suum est plenum, ipsi soli dedit.*

7. D. Leo *serm. 2. de Natali Apost. Petri & Pauli?* dicens Beato Petro Apostolo: *Tibi dabo clauis Regni Cælorum, & quæcunque ligaueris super terram, &c.* Transiuit quidem in Apostolos alios ius istius potestatis, sed non frustra vni commendatur, quod omnibus intimeretur. Petro enim singulariter hoc creditur, *Et serm. 3. de Annuer. sui Pontificatus: Vnus de toto mundo Petrus eligitur, qui & vniuersarum gentium vocationi, & omnibus Apostolis cunctique Ecclesiæ Patribus præponatur.*

8. Optatus Mileuitanus *lib. 2. contra Parmenionem: Solus Petrus clauis accepit.* Et iterum: *Negate non potes scire te in Vrbe Roma, à Petro primo Cathedram Episcopalem esse locatam, in qua sedent omnium Apostolorum Caput Petrus.* Audiatur Anonymus, quod Petrus Romæ sedit caput omnium Apostolorum, ergo Pauli; & ideo infra vocat illam Petri Cathedram, *Cathedram singularem, ut vocauit Bernardus loco citato de Consil. lib. 1.* Idem Optatus *lib. 7. de Schism. Petrus præferri Apostolis omnibus meruit, & clauis Regni Cælorum communicandas cæteris solus accepit.*

9. Petrus Damianus *serm. 27. Vnus est, quem prænobilitant singularis Primatus insignia.*

10. D. Augustinus *serm. 49. de verbis Domini: In Petro vno Christus firmat Ecclesiam. Et lib. 3. de Baptism.*

Baptisim. cap. 17. Vnus est Petrus, qui figuram Ecclesie gerat. Et rursus: Vni Petro in typo vnitatis Dominus dedit potestatem. Et serm. 24. de Sanctis. Paulum cum Petro laudans asserit: In vno Petro figurabatur vnus omnium Pastorum. Hoc etiam dicere voluit D. Leo Epist. 8. in illis verbis: Firmitas, quæ per Christum Petro tribuitur, per Petrum cæteris conferitur. Hinc D. Thomas in 4. sentent. dist. 24. quest. 3. art. 2. q. 3. ad primum argum. asserit: Quamuis omnibus Apostolis data sit potestas communitè ligandi, & solvendi, tamen vt in hac potestate aliquis ordo significaretur, primo soli Petro data est, vt ostendatur quod ab eo in alios debet ita potestas descendere. Et lib. 4. contra gentes, cap. 76. hoc ipsum confirmat, dicendo: Dominus soli Petro promisit, Tibi dabo claves Regni Cælorum, vt ostenderet, quod potestas Clauium erat per eum ad alios deriuanda ad conseruandam Ecclesie vnitatem. Et ante omnes hoc etiam docuerat Tertullianus in Scorpiaco: Si Cælum, ait, clausum putas, memento claves eius hinc Dominum Petro, & per eum Ecclesie reliquiss. Nota illud, per eum, quia vt dixit Optatus vbi supra. Solus Petrus claves accepit.

ii. Vnde meritò Iulius Primus Epist. 2. ad Theodoram, exponens illa verba, Tu es Petrus, &c. Habet inquit, Petrus potestatem singulari priuilegio, sibi concessam aperire, & claudere ianuas Regni Cælestis, quibus voluerit, &c. Rectè itaque dixit Pius II. Epist. 218. Post Christum Petrus fuit Pontifex vnus, qui Ecclesie præfuit, Petri mortuo, eius Successores. Alias Patrum autoritates adducam vbi infra in probatione 2. & 3. Nunciantum addam verba pissimi, & doctissimi Alberti Pighij *Ecclesie Hierarch. lib. 3. cap. 7. vbi testatur, Sanctorum omnium Patrum fuisse communem, & concordem sententiam, Primatum Ecclesie vni Petro singulariter datum. Ita ille, & post illum de hac communi sententia Patrum, nempe soli Petro fuisse à Christo tr aditum Primatum Ecclesie, testatur etiam Nauclerus de Monach. tom. 1. part. 2. lib. 1. cap. 8. fol. 305. omnino videndus, & Salmeronius tom. 4. tract. 21. part. 3. asserit, quod traditio Patrum vnium Petrum agnosci post Christum Ecclesie fundamentum.*

11. Sed Anonymus dicit, multos alios Patres ab ipso congestos, & allatos asserere contrarium, nempe Primatum Ecclesie exitisse etiam penes Diuum Paulum. Respondet hoc esse merum somnium, nam Patres ab ipso adducti nunquam dixerunt Primatum Ecclesie fuisse penes Paulum, & expressè, & verbis rotundis dixerunt de Petro, & eorum verba sanè interpretanda esse, & reducenda ad bonum sensum, vt inferius, & in postiori Disceptione patebit. Et plura loca Patrum ab Anonymo adducta, fuerunt de sumpta ex penu Martini Lutheri, & Marci Antonij de Dominis, vnde illa deberet Anonymus veteri in Proscenium adducere, nec obstat dicere Lutherum, & Spalatensem ex illis locis Patrum adductis, in quibus videtur Paulum æqualem fuisse Petro, falsum inferre, Petrum videlicet non fuisse Pontificem, sed Anonymus hoc non admittit, sed infert simul cum Petro Paulum Pontificem fuisse. Hoc, inquam, non obstat, nam ex illis locis Patrum malè intellectis, Spalatensis, & alij hæretici peccarunt per defectum, nullum Pontificem in Ecclesia admittendo. Anonymus verò peccat per excessum, duos constituendo. Vnde ex his omnibus meritò Michael Nauclerus de Monach. Ecclesie tom. 1. part. 2. lib. 1. cap. 1. sic ait: Potestas summa penes vnium Principem spirituales, Pastoremque vniuersalem esse debet, cui oues suas, & agnos Christus Dominum pascendos, regendosque sublimi auctoritate concessit. Hunc verò Pastorem Occumenicum Monarchicumque Principem alium à Sancto

Petro, & successoribus eius legitime Apostolica Sede hæredibus à Christo Domino fuisse creatum quis inueniendo audebit imprudenter asserere, nisi quædam Damocnum prestigia demerentium nefanda, impudicè hæreticorum dogmata fefellerunt? Ita Nauclerus. Quid ad hæc respondebit Anonymus, Gallus est, qui loquitur, & doctor sapientissimus, ex inclito Musæo Sorbonico.

13. Probatum secundò nostra opinio, ex alio loco sacre Scripturæ Ioan. 21. vbi Christus dixit Petræ Pasce oues meas, in quibus verbis apparet Primatum Petri fuisse gratiam specialem, ei tantummodo concessam. Nam sicut Matth. 16. post illam eximiam Petri confessionem: Tu es Christus filius Dei viui, fuit specialiter ei promissus primatus totius Ecclesie. Ergo dico tibi: quia tu es Petrus, &c. Ita & hic, post eximiam amoris significationem, per tres geminatas responsones: Tu scis Domine quia amo te, fuit ei specialiter Primatus concessus in his verbis: Pasce oues meas, in quibus caput totius Ecclesie fuit constitutum. Nam idem est: pasce oues meas, nemine excepto, etiam Apostolos, etiam Paulum, & sic exponit dicta verba Pitigianus in 3. sentent. tom. 2. dist. 15. quest. 2. art. 1. concl. 2. Du Vallius de Rom. Pontif. part. 1. quest. 3. & 4. Bellarminus lib. 1. de Rom. Pontif. cap. 16. Corduba in 99. lib. 10. de potestate Papæ, quest. 14. Castillo 4. sentent. in tom. 2. dist. 16. q. 2. n. 4. & seqq. qui respondent ad aliqua loca D. Pauli adducta à Luthero, qui contendeat Paulum non esse eum Petri, sed illum ei æqualem constituere. Idem etiam asserit Suarez contra Regem Angliæ lib. ... cap. 10. n. 3. & n. 20. & c. 11. n. 8. iuncto n. 20. Sed audiamus Valentiam tom. 3. dist. 1. quest. 1. punct. 7. §. 29. Absolutè, inquit: pasce oues meas, quo ipso aperte significaret alienum fore à suo ouili, quicumque Petrum pastorem non agnosceret, quamobrem, nec Apostolos quidem à Petri cura eximit. Nisi fortè non illi fuerunt Christi oues. Ita ille.

14. Audi etiam Maldonatum in Ioan. cap. 25. ver. 15. Quæso cum Christus dicit: pasce oues meas, pasce agnos meos, quas oues, quos agnos intelligit? Dicam clarius, comprehendit ceteros Apostolos, an non? Qui id affirmauerint, reperiuntur Eusebius, Cyprianus, quin & Auctores Græci à Romano Pontifice studio nationis abhorrentes. Qui verò negauerint, præter Lutheranos, & Caluinistas nuper repertus est nemo, quorum facillimè potest opinio refutari: quid enim est: pasce oues meas, nisi pasce gregem meum, pasce Ecclesiam meam? Quicumque ergo intra Ecclesiam erant, pasceudos illi tradidit, reliqui verò Apostoli extra Ecclesiam, vt opinor, non erant. Denique Christus non dicit Petro: has, aut illas oues, sed pasce oues meas, omnium ergo suarum ouium curam illi dedit. Hæc Maldonatus.

15. Sed egregie Caietanus supra omnes in opusculo tom. 1. tract. 3. de Romano Pontif. institut. cap. 10. pasce oues meas, inquit, aut omnes, aut illas, aut nullas, vel vagè oues committuntur. Et quidem quod non has, vel illas determinatè commiserit, verba ipsa testantur, quod verò nullas, veritati aduersantur: quod autem vagè reliquerit & Christi sapientia derogat, & veritati pronominis adiuncti contrariatur. Sapientis enim Gubernatoris, & Potentis est definire, prouidere, non vagam relinquere prouisionem suam, & constat quod ex hoc ipso, quod solo pronomine Meas demonstrat oues non vagè, sed indefinitè loquitur, sed ex hoc ipso, quod nullas suas eximit, omnes suas comprehendit, dicendo: pasce oues meas, & propterea non oportuit apponere omnes, quia quæcumque oues ad quas extendens pronomen Meas, comprehenduntur, cum dicitur: pasce oues meas, sicuti Ioan. 10. omnes comprehenduntur sunt Christi oues, cum dixit

Dominus: Animam meam pono pro ouibus meis, & rursus: Oves meae vocem meam audiunt, unde ly *Meas*, vniuersalis signi supplere effectum, altiori ratione necessario appositum patet. Et hinc confirmatur sententia Sacerdotum, quoniam, quod ibi *Ioan. 21. vbi dicitur*, Christus promisit, hic exhibuit, & propterea qui totam Ecclesiam promisit, hic omnes oues commisit. Et confirmatur rursus ex verbis *D. Ioann. 10.* Alias oues habeo, quae non sunt ex hoc ouili, & illas oportet me adducere, & fiet vnum ouile, & vnus pastor. Si enim ex omnibus ouibus, ouile vnum constare debet sub vno pastore, consequens est, vt cum vnus pastor instituitur, & dicitur: *pasce oues meas, illius vnus ouilis cura committatur*: Hucusque acutissimus Caicatanus, qui in fine dicti c. 10. asserit in dictis verbis: pasce oues meas, Christum dedisse potestatem Petro etiam supra Paulum. Hinc Episcopus Malliensis Coeffeteau contra Marcum Antonium de Dominis lib. 1. c. 5. num. 2. sic ait: *Cum Petrus Princeps Apostolorum vocatur, nedum reliquorum, sed etiam ipsius Pauli Princeps significatur, quod non secus, quam reliqui, sit in numero ouium, quas pasceudas suscepit Petrus*. Ita ille. Quod etiam vniuersimode docet eruditus Pater Ioannes Bagotius in *Apologiae fidei* lib. 3. disp. 8. cap. 3. sect. 1. vbi firmat de iure diuino fuisse Petrum constitutum à Christo Principem, & caput Apostolorum. Et postea cap. 4. sect. 1. idem confirmat, & inter Apostolos apponit etiam D. Paulum, & subditum; ac inferiorem Petro fecit.

16. Rectè itaque ex omnibus supradictis communiter asserunt Sancti Patres, in citatis verbis: pasce oues meas, solum Petrum, & non alium fuisse in Ecclesia Pastorem supremum constitutum. Nam omnes alios tanquam oues ab ipso regendas Christo in dictis verbis ei subiiciuntur, quod patet ex contextu ipsius litterarum. Vnde Theophylactus exponens ista verba: pasce oues meas, praefectura ait ouium totius Mundi Petro commendatur, non alteri, sed huic traditur. *D. Cypr. lib. de vni. Eccl. sic asserit Petro* post resurrectionem suam dicit: Pasce oues meas, super illum vnum aedificat Ecclesiam suam, & illi pasceudas mandat oues suas, & quamuis Apostolis omnibus, post resurrectionem suam potestatem tribuat, & dicat, sicut misit me Pater, & ego mitto vos, Tamen vt vnitatem manifestaret, vnam Cathedram constituit, & vnitatis eiusdem originem ab vno incipiente sua autoritate disposuit. Hoc erant vtiq; & ceteri Apostoli, quod & Petrus pari consortio praediti, & honoris & potestatis, sed exordium ab vnitatis proficiens, Primatus Petro datur, vt vna Christi Ecclesia, & Cathedra vna monstraretur. Sic ille. Sed non minus eleganter Bernard. lib. 2. de consid. c. 8. Pasce oues meas: oues meas, inquit, cui non planum non designasse omnes? Nihil excipitur, vbi distinguit nihil & forte praesentes ceteri condiscipuli erant, cum committens vni, vnitatem omnibus commendaret in vno grege, & in vno pastore. Idem etiam docet D. Leo serm. 3. de anniuers. sui Pont. de toto mundo, vnus Petrus eligitur, qui & vniuersarum gentium vocationi, & omnibus Apostolis cunctisque Ecclesiae Patribus praepnatur. Vt quamuis in populo Dei multi Sacerdotes sint multi Patres, omnes tamen regat Petrus, quod principaliter regit & Christus, & paulo post: Ideo Petro singulariter hoc creditur, quo cunctis Ecclesiae Rectoribus forma proponens, &c.

17. Et tandem adducam hic auctoritatem D. Chrysofomi, qui ex dictis verbis, pasce oues meas, non solum firmat Petrum fuisse constitutum Ecclesiae supremum pastorem, sed etiam Paulum, vt talem eum existimasse. Pasce, inquit, oues meas. Cur tandem

alios praetermissis de his solum Petrum asserat: Singularis, siue eximius ex Apostolis, & os discipulorum, & ceteris, ac vertex erat. Ideo & Paulus ascendit, vt eum studiose videret praeter ceteros, ita Chrysofomus, *Hom. 87. in Ioan.*

18. Dicendum est igitur cum Duvallio de Rom. Pont. p. 1. q. 3. Azorio tom. 2. lib. 4. c. 9. q. 1. Castillo vbi sup. n. 19. & aliis in his verbis: Pasce oues meas, Christum compleuisse promissionem factam Petro *Ioan. 21.* Et ego dico tibi quia tu es Petrus, &c. Ergo sicut ibi verba Christi satis exprimitur, & vniuersimode S. Patres exponunt, & declarant primatum soli, & tantummodo D. Petro, & non aliis fuisse promissum, sic dicendum est hic cum iisdem Patribus, etiam soli, & tantummodo Petro traditum fuisse, vt iam satis firmauimus.

19. Sed contra superius dicta, posset aliquis dicere in fauorem Anonymi non obstat verba: pasce oues meas; nam sicut non esset haereticum; imò factis probabile, asserere secundum aliquos ex priuilegio Beatae Virginem exceptam fuisse ex illis verbis generalibus; Omnes in Adam peccauerunt. Ita dicendum est, non esse haereticum asserere cum Anonymo, Paulum ex priuilegio fuisse exceptam ab illis verbis: pasce oues meas, sed factis probabile ex auctoritate Patrum; quos ipse adducit. Respondeo, esse magnam disparitatem inter exceptionem Beatae Virginis quam admittunt Doctores ab illa regula generali. Omnes in Adam peccauerunt; & inter exceptionem Diui Pauli secundum Anonymum ab illis verbis, pasce oues meas. Nam primò, adsumt multae rationes, quare excipienda sit Beata Virgo ab illis verbis: Omnes in Adam peccauerunt, quas enumerat, & obseruat Valentia tom. 2. q. 1. punct. 11. Sed nulla ratio adest pro exceptione D. Pauli ab illis verbis: pasce oues meas, imò contrarium apparet, nam praeter alias rationes, ex dicta exceptione, Status Ecclesiae Monarchicus saltem minueretur, contra id quod dixit Ezechielis cap. 34. Suscitabo super eos Pastorem vnum, & cap. 37. Erit vnus Pastor omnium vestrum; deinde ex dicta exceptione sequeretur absurdum, & ad quod tollendum dixit Hieronymus lib. 1. contra Iouinianum *Inter duodecim vnus eligitur*, vt capite non constituto schismatis tolleretur occasio. Secundò, non desunt ex S. Patribus quamplures Doctores asserentes B. Virginem fuisse exceptam propter multas rationes, ab illis verbis generalibus: Omnes in Adam peccauerunt. Sed nullus Pater, nullus Scholasticus, vsque adhuc ausus est dicere ab illis verbis: pasce oues meas, exceptum D. Paulum, imò omnes Paulum in dictis verbis includunt, & docent in regimine fuisse subditum D. Petro. Patres verò quos Anonymus adducit in fauorem nihil asserunt, vt ego satis in hac Discept. & in sequenti probaui. Tertiò, quia in aliquibus generalibus locutionibus B. Virgo non includitur, vt colligitur ex Trident. vbi declarat Virginem non comprehendi sub definitione sua generali, de peccato originali, & consequenter idè declarat, vel certe dat declarandi facultatem de locutionibus Scripturae, quia Concilium id definit, quod censet in Sacra Scriptura doceri. Confirmatur hoc à simili, quia tam sunt generales locutiones illae de peccato actuali: Non est homo, qui non peccet. 2. Paral. 6. Et in multis offendimus omnes. *Iacob. 3.* In quibus verbis non intelligitur excludi Virginis priuilegiū. Ergo eodem modo videntur explicandae locutiones generales Scripturae de peccato originali. Ergo non valet argumentū in fauorem Anonymi, desumptum ex verbis: Omnes in Adam peccauerunt, sicut ex illis excluditur Beata Virgo, ita & potest excludi D. Paulus ex illis: pasce oues meas. Nam vt probauimus, dispar est ratio inter exceptionem Beatae Virginis ab illa regula generali:

generali: Omnes in Adam peccauerunt, & interceptionem præsentiam ab Anonymo D. Pauli ab illis verbis: *pasce oues meas*. Itaque notabiliter dicendum est cum Ioanne Prapposito insigni Societatis Iesv Theologo in p. 2. *D. Thome, q. 83. dub. 4. §. poster.* & aliis, quod propositiones vniuersales Sacrae Scripturae non includunt illos, quos aliunde colligitur habere priuilegium in contrarium, vel ex alio loco Sacrae Scripturae, aut Patrum autoritate, vel alia ratione, vt aliqui Doctores in Beata Virgine in ordine ad peccatum originale dixerunt. At in nostro casu, neque ex rationibus, neque ex aliquo loco Sacrae Scripturae, neque ex autoritate Patrum potest colligi priuilegium exceptionis D. Pauli ab illis verbis: *pasce oues meas*; imò rationes, Scripturae, & Patres sunt in contrarium, vt supra probauimus. Ergo videant quo pacto possent Aduersarij excipere D. Paulum ab illa propositione vniuersali: *pasce oues meas*. Vnde non desinam hic apponere verba Francisci de Ouiedo insignis Theologi Societatis Iesv in p. 2. *D. Thome, tract. 6. controvers. §. 9. punct. 1. num. 1.* vbi sic ait: Censéo aliquem excipere sine fundamento à propositione vniuersali reuelata, non solum esse temerarium, erroneum, & suspectum de heresi, sed manifestè hereticum: est enim negare obiectum proxime actum, terminare assensum formalem & immediatè in se ipso reuelatum. Propositio enim vniuersalis immediatè de omnibus particularibus reuelatur, neque alio modo credimus innumera fidei mysteria, nisi propter reuelationes vniuersaliter factas. Idè tenet communis Theologorum sententia in materia de fide, similia omnia contenta in propositione vniuersali reuelata de fide esse. Hucusque Ouiedo. Ex cuius doctrina videant Aduersarij, si possunt excipere Paulum ex illa propositione vniuersali: *pasce oues meas*, & quam censuram eius opinio mereatur. Nec obstat recurrere ad autoritatem Patrum, quos ipsi adducunt, nam nihil asserunt ad rem, & optimè explicantur à Theologis, vt à nobis latius in his disceptationibus explicandum est. Probatur tertio nostra sententia ex symbolo Nicæno in illis verbis: Et vnam Sanctam Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam. Dicitur enim Ecclesia vna præter alias rationes, vt obseruant Patres ab vno Pastore suo Episcopo, cum plebs Christiana vt Cyprianus lib. 4. *Epist. 9.* inquit, adunata coheret, & ita docet Valentia tom. 3. *disput. 1. part. 1. punct. 7. §. 15.* Franciscus de Castillò in 4. *sent. tom. 2. disp. 3. quest. 10. num. 11.* Bellarminus de *Rom. Pontif. lib. 1. cap. 9.* & omnes Theologi communiter. Quod ita certum est, ait Duuallius de *Rom. Pontif. part. 1. quest. 2.* vt à quoquam, citra fidei iacturam negari non possit. Ezech. enim cap. 14. de fidelibus in noua lege ante fuerat pronunciatum. Suscitabo super eos Pastorem vnum, & cap. 37. Et erit vnus Pastor omnium vestram, & Ioan. 10. postquam Christus de filiis Israël locutus esset, subiunxit: Alias oues habeo, quæ non sunt ex hoc ouile; & illas oportet me adducere, & fiet vnus ouile, & vnus Pastor. Quibus accedat plurimum Conciliorum definitio, & unanimis veterum Patrum omniumque Christianorum consensus, cui resistere ex Augustino *Epist. 118. insolentissima est insania*. Hucusque Duuallius. Sed dicit Anonymus suam sententiam non lædere vnitatem Ecclesie & statum Monarchicum, quia licet ipse asserat Paulum, & Petrum fuisse Pontifices, non tamen dicit constituisse duo Capita, sed ambo vnum Ecclesie caput effecisse. Ergo in tali sententia vnitatis, & Ecclesie Monarchia non offenditur, & adducit exemplum Sanctissimæ Trinitatis, cuius status est perfectè Monarchicus, quia licet tres personæ distinctæ, omnes tamen habent tantum vnam potentiam supremam, & independentem in singulis, quam in-

omnibus, vnde sunt vnus Dominus; vnus Rex secundum fidem.

20. Respondeo, & miror, quod res tam grauis, ita gratis ab Anonymo asseratur. Proferat quidem vnum solum Patrem; qui asserat Paulum, & Petrum Pontifices effecisse vnum Ecclesie Caput: ego dabo Caput meum; proferat locum vnum, & vincat, sed omnio de seò crebro fingit, vnde postquam ex verbis Patrum malè intellectis statuerit in Ecclesia duos Pontifices, Paulum, & Petrum, vt fugiat consequentiam: Ergo Ecclesia fuit corpus biceps sine auctoritate, sed gratis asserit Paulum, & Petrum effecisse vnum caput, & ita constituunt vnitatem Pastoris in Ecclesia. Sed omnino talis sententia reprobanda venit, nam Sacra Scriptura ita communitur à Sanctis Patribus intellecta, & explicata clamant, vnitatem Ecclesie à Christo Domino fuisse ex vno solo Petro fundatam. Vnde sapientissimè dixit Caietanus *tract. de Rom. Pontif. instit. cap. 5.* Oportet saluare non solum significationem, sed etiam derivationem, hoc est, non solum vt vnitatis Ecclesie significetur per vnitatem Petri, sed etiam vt vnitatis Ecclesie proficiens ab vnitatis Petri, ita vt inuicem habeat Ecclesia vnitatis ab vno Petro. Ita Caietanus.

21. Sed audiamus Patrum verba. Pacianus *Epist. 3.* ad Sympronianum. Ad Petrum, inquit, locutus est Dominus, ad vnum idè, vt vnitatem fundaret ex vno. Cyprianus *lib. de vni. Eccl.* loquitur Dominus ad Petrum. Ego tibi dico, quia tu es Petrus, & super hanc petram, &c. Et eidem post resurrectionem suam dicit: Pasce oues meas, & quamvis Apostolis omnibus post resurrectionem suam parem potestatem tribuat, & dicat: Sicut misit me Pater, & ego mitto vos, si cui remiseritis peccata, remittuntur illis. Tamen vt vnitatem manifestaret vnitatis eiusdem originis ab vno incipiente sua auctoritate disposuit. Nec *Epist. 40.* Deus vnus est, & Christus vnus, & vna Ecclesia, & Cathedra vna super Petrum Domini voce fundata. Vide alia aurea verba Cypriani adducta paulò supra in probatione prima.

22. Iulius II. *quest. 1. ad Episcopos Orientales.* Connexio totius corporis vnam sanitatem, vnam pulchritudinem facit, & hæc quidem connexio totius operis vnanimitatem requirit, Quoniam & inter Beatissimos Apostolos in similitudine honoris fuit quedam discretio potestatis, & cum omnium par esset electio, Vni tamen datum est, vt cæteris præmineret.

23. Optatus *lib. 2. contra Parmenidem:* Cathedra vna est, quæ est prima de dotibus, in ea sedit primus Petrus, succedit Linus, Lino Cletus, &c.

24. Alexander II. in Concilio Roma celebrato. Cum omnibus discipulis parem legandi, atque soluendi potestatem Dominus daret, Petro pro omnibus claus Regni Cælestis se daturum promisit. Quicumque ergo ab vnitatis Ecclesie, quæ per Petrum intelligitur, fuerit alienus, execrare potest, consecrare nec potest.

25. Anselmus in cap. 16. *Matth.* Eam potestatem idè quasi vni Petro concessit specialiter, vt ad vnitatem nos inuiteret. Idè cum Principem Apostolorum instituit, vt Ecclesia quasi vnum principalem Vicarium Christi habeat.

26. Iterum Cyprianus *Epistol. ad Iubaianum:* Ecclesia quæ vna est super vnum, qui claus accepit, voce Domini fundata est.

27. D. Augustinus *lib. de Pastor. cap. 14.* Imò verò & in ipso Petro vnitatem commendauit, multi erant Apostoli, & vni dicit: Pasce oues meas. Sed non desinam hic apponere verba Summi Pontificis Bonifacij VIII. in *extrauaganti.* Vnam Sanctam, sic enim inquit, vnam Sanctam Ecclesiam vigente

fi te

fide credere cogimur, & tenere. Igitur Ecclesie vnus, & vnica vnus corpus, vnus vnus caput, non duo capita quasi monstrum, *Christus videlicet, & Christi Vicarius Petrus, Petrique successor*. Hac paucis verbis iugulant Anonymum, primo asserit Pontifex, vnus vnus corpus, vnus vnus caput. Et statim explicat, quid intelligat in his verbis, *Vnum corpus, vnus vnus caput, Christus videlicet, & Christi Vicarius Petrus, Petrique successor*. Ergo secundum Bonifacium constituunt in Ecclesia vnitatem corporis, & capitis *Christus, Petrus, & Pontifex*: quare ergo ab Anonymo, quare ipse contra Bonifacium addit & Paulum, quis ei hanc tribuit auctoritatem? sunt meræ nugæ; rerum omnibus supradictis addamus auctoritatem aliquorum recentiorum. Itaque Nicolaus Sanderus *de Clauis laudis, lib. 3. c. 5.* vbi probat vnitatem Ecclesie ex institutione Christi ab vno Petro processisse, sic ait: Deus per naturam vnus, & in personis trinus, atque idem nec vnitatis primum fabricandæ, nec multitudinis ex vnitatem postea propagandæ vnquam immemor, sicut primum firmavit vnus Adamum, ac deinde ex illo vno fecit omne genus hominum. Itemque sicut populum sibi peculiarem seleturus, primum vocavit vnus Abrahamum (vt Itaias ait) ac deinde benedixit ei & multiplicauit eum. Sicut etiam ex *Egypto* populum suum educurus, primum vocavit vnus Moysen; ac deinde tulit de spiritu eius, tradiditque eum septuaginta viris, vt sustinerent onus populi vnâ cum illo. Sic etiam veteribus adaptans noua, naturam perficiens, figuram adimplens, & legem statuens: vnus Simonem Ioannis filium vocavit *Cepham*, hoc est petram. Deinde Iesu Christi diuinitatem ei, primum, ac per eius Confessionem, aliis reuelans, promisit se supra petram edificaturum Ecclesiam suam. Mox eidem Petro clauis Regni Cælorum contulit, quarum vsum postea cæteris Apostolis communicauit. Eum quoque fecit primum Apostolorum, cui postea vndecim socios adiunxit, qui vnus Ecclesiasticæ molis vnâ cum illo sustinerent. Et præterea fidem contulit tam stabilem, & firmam, vt fratres suos confirmare tum posset, tum deberet. Eum postremò in gradu singulari, quo Christum cæteris Apostolis plus amauit, Pastorem ouium, atque agnorum constituit, alios postea simul cum illo ad docendum, ac baptizandum omnes gentes mittens. Ita & in Ecclesia edificanda primus, ac solidissimus militantium lapidum est Petrus, & in familia gubernanda Princeps moderandarum clauium est Petrus, & in legatione obeunda Chori Apostolici Coryphæus est Petrus, & in fidei causis decidendis columna maxima immobilis est Petrus, & in grege plus aliis amando, pascendoque, *Vnus & singularis pastor est Petrus*. Vndique igitur Apostolici ordinis caput est, cui Dominus tam eminentem gratiam, ac potestatem contulit, vt nemini maior, nemini par, nemini aliqua omnino potestas daretur. Vna est igitur Ecclesia, super Petrum fundata, ab ipso incepta, per ipsum conseruata. Hæc Sanderus. Sed audiamus Stanislaus Socoleuium Polonum, virum suo æuo celeberrimum *lib. 2. de vera, & falsa Ecclesie discrimine, cap. 3. fol. 237.* Capitis, inquit, vnitas quæ? non alia quam vnitas Pastoris, quis hoc doceret? Christus Dominus, & erit vnus vnus, & vnus Pastor, quis Pastor? quis alius, nisi sponte errare velis, quia ille, cui munus pascendi toties repetitis vicibus: pascere oues meas pascere agnos, committitur? Ita ille. Rectè itaque dixit alius Stanislaus Cardinalis Hosius *in Confessione Cath. fidei, cap. 26.* Vnitatis constituendæ principium Christus, & retinendæ per eundem Christum *Petrus statuitur*. Quoniam verò præsentiam sui corporalem Ecclesie substractus erat, vnus vti ministerio voluit, per quem vnitas hæc retineret: Tu es Petrus, & super hanc Petram, &c.

28. Cùm igitur ex supradictis Sacra Scriptura locis clarè pateat, & Patres asserant, vnitatem Ecclesie Christum ex vno, & in ipso Petro fundasse; necesse sequitur propositionem Anonymi non esse admittendam, nempe Paulum fuisse cum Petro Pontificem, quia & contra Symbolum Nicænum, & contra Scripturas, & Patres, vnitas Ecclesie non ex vno, sed ex duobus à Christo fundata fuisset. Ergo, &c.

29. Ad exemplum verò, quod ipse adducit de Sanctissima Trinitate. Respondeo, in Trinitate vnâ habere Monarchiam, quia tres personæ sanctissimæ Trinitatis habent vnâ potentiam, vnâ voluntatem, vnâ intelligentiam, & vnâ essentiam simplicissimam, sed in Paulo, & Petro non extabat vnâ voluntas, vnâ eademque forma, essentia, & natura simplicissima, & per consequens non poterat existere vnâ mens, vnâ potentia, vnâ voluntas. Ergo, &c.

30. Dicendum est igitur ad vnitatem Ecclesie, & gubernationem Monarchicam ex institutione Christi Pontificatum super vnus vnus constitutum fuisse, vt rectè obseruat Salmeronius *tom. 4. part. 5. tract. 5. Duardus in Bulla Cæne, lib. 2. cap. 1. q. 5. Ioan. Gerson. lib. de Anser. Papa, consider. 8. Du Vallius de Rom. Pont. part. 1. q. 2. Azorius tom. 2. lib. 4. cap. 11. vnde contra Almainum, & Ocham teste Ioanne Maiori in 4. sentent. dist. 24. quest. 3. dicendum est, quod ex nulla vrgenti causa possit summus Pontificatus duobus æqualiter dari, nam tribus modis fingi posset duos summos esse Pontifices. Primò, vt summa potestas in duos diuideretur, quorum vnus in Oriente, summa Ecclesie administratione potiretur; alter verò in Occidente, vt olim duo erant Imperatores, Orientalis, & Occidentalis. Secundò, vt æquè singuli summam in Ecclesia potestatem haberent; ita vt vterque in solidum gubernaret, & ita fuerunt aliquando duo Imperatores Augusti. Tertiò vt ambo simul Primatum tenerent, ita vt neuter sine altero quidquam posset, sed omnia simul ambo præstarent. At nullo ex prædictis modis possunt duo esse Summi Pontifices, quia sic necessario fieret, vt summa Pontificis ex parte minueretur: nam si duo primo modo crearentur, esset eorum potestas diuisa, ac proinde neuter in totum orbem, nec vnus omnia præstare posset. Si verò secundo modo, toti Ecclesie duos Summi Pontifices præferrentur, etiam vtriusque potestas ex parte minueretur, nam vterque esset Christi ouis, & tamen vnus non alteri præficeret, ac proinde neuter in vniuersas Christi oues potestatem haberet. Nec tertio item modo duo esse possunt Ecclesie Pontifices, neuter enim summam haberet potestatem, vt qui vnus sine altero nihil posset. Et hæc omnia rectè obseruat Azorius *vbi supra*, quæ quidem accidissent etiam cum D. Paulo, & Petro, si fuissent ambo Pontifices, vt vult Anonymus: Ergo, &c.*

31. Reassumendo igitur omnia, quæ vsque adhuc dixi, assero propositionem hanc: Paulus fuit Pontifex simul cum Petro, esse contra textus Euangelij *Matth. 16. Ioan. 11.* à Sanctis Patribus communiter ita intellectos, & declaratos, nempe, Primatum Ecclesie fuisse largitum à Christo Domino vni, & soli D. Petro, ex quo vno Christus Dominus fundauit vnitatem Ecclesie in Symbolo Nicæno expositam sub illis verbis; *Et vnâ sanctam, &c.* Ad idam etiam verba Pattum Concilij Florentini, sic Asserentium. Definimus Sanctam Apostolicam Sedem, & Romanum Pontificem in vniuersum orbem tenere primatum & ipsum Pontificem Romanum successorem esse Beati Petri Principis Apostolorum, & in ipso Beato Petro pascendi, regendi & gubernandi vniuersalem Ecclesiam à Christo plenam potestatem traditam esse. Si igitur Concilium in dictis verbis definit Pontificem esse successorem Beati Petri.

Ergo non Pauli, quia alioquin trunca & manca esset doctrina, & definitio Concilij, quod absurdum est dicere. Item Concilium asserit beatum Petrum fuisse Principem Apostolorum, ergo & Pauli. Et tandem firmat Pontifici in Beato Petro à Christo traditam esse potestatem. Si in Petro, ergo non in Paulo. Quod etiam faretur Innocentius tertius, in *cap. solitaria, de maioribus, & obedientia*. asserens: Nobis in Beato Petro sunt oues Christi commissa, dicente: pasce oues meas. Et in Petro dixit successoribus suis: Quodcumque ligaueris, &c. Vide Concilia & Canones, quando loquuntur de primatu nullam efficere mentionem de Paulo, sed tantum de Petro, & tamen Anonymus contra Scripturnam, Concilia & Canones vult in primatu Ecclesie Paulum Petro associare.

SECTIO II.

An Divo Paulus quoad Primatum Ecclesie fuerit subditus Divo Petro, licet aequalis quoad Apostolatam.

§ 1. Respondendo affirmatiue; vnde suppono, distinguendum esse inter Apostolatam & Primatum. Et idcirco licet Apostoli fuerint pares Divo Petro quoad munus Apostolatus, & quoad clauem doctrinae, fuerunt tamen inferiores quoad regimen & primatum. Clare hoc patefecit Hieronymus *lib. 1. contra Iovinianum*: Super Petrum inquit, fundatur Ecclesia. Et licet id ipsum in alio loco super Apostolos fiat, & coniuncti clauis Regni Caelorum accipiant, & ex aequo (quod attinet quidem ad prerogatiuam Apostolatus) super eos Ecclesie fortitudo solidetur: tamen propterea inter duodecim vnus eligitur, et Capite confusio Schismatis tollatur occasio. An vero ab Hieronymo, vel amplius aliquid ad aequalitatem in Apostolatu declarandam, vel clarius ad Petri nihilominus praeminentiam in auctoritatem Regimini tuendam, dici potuit? Et D. Leo *Epist. ad Anaphanum Tarantensem Episcopum*: Inter beatissimos inquit, Apostolos, in pari honore consortio fuit quaedam discretio potestatis. Et cum omnium par esset electio (nempe ad Apostolatam) vni tamen datum est ut ceteris emineret.

2. Sed audiant Lectores, aurea verba incomparabilis viri Cardinalis Baronij *tom. 1. ann. 54.* sic asserens: Sicut enim, quae ceteris Apostolis aequae ac Petro contulit, & communia omnibus esse voluit, euidenter expressit, nimirum cum dixit de his, quae ad sacrificium pertinent: Hoc facite in meam commemorationem. Quae ad verbi praedicationem, quaeque ad Baptismum: Euntes docete omnes gentes, baptizantes eos. Quae insuper ad remissionem peccatorum spectarent: Quae cumque ligaueris super terram, erunt ligata & in Caelo, & quae cumque solueris super terram, erunt soluta & in Caelo. Vel cum dixit: Accipite Spiritum Sanctum, quorum remisistis peccata, remittuntur eis, & quorum remisistis, retenta sunt. Sive cum aperit illis sensum, ut intelligerent Scripturas. Ita etiam, quae pecularia voluit esse Petri, aperte significauit. Sive cum dixit: Tu vocaberis Cephas. Vel cum ait: Tu es Petrus, & super hanc Petram aedificabo Ecclesiam meam. Aut cum subdit: Et tibi dabo clauis Regni Caelorum. Ac denique cum eodem modo perficiens, ac adimplens, ait: Pasce agnos meos, & pasce oues meas. Ex his igitur videas Dominum nostrum, certo quodam discrimine adhibito, quae communia essent omnibus Apostolis, & quae Petro tantummodo contulisset, egregie distinxisse: ut non mireris, si eadem adhibita distinctione Patres dixerunt aliquando, omnes Apostolos pari fuisse pra-

ditos potestate, aliquando Petrum ceterorum Caput, & Principem. Haec Baronius.

3. Supposita igitur hac distinctione, & differentia inter Apostolatam, & primatum, quam hinc ex Catholicis negabit, assero constantem, quoad quoniam Apostolatus, fuisse Paulum Divo Petro aequalem, sed comparatum dicendum est in ordine ad primatum, & ad potestatem iurisdictionis. Nam in hoc Paulus non fuit aequalis, sed minor D. Petro. Et ita obseruat ex doctoribus Sorbonicis, piissimus, & doctissimus Andreas Duvalius in *tract. de Rom. Pontif. 1. quast. 3. in fine*. firmat enim Paulum, & Petrum fuisse aequales, tum in fidei feruore, tum denique in passione, quia eodem tempore, & loco, & sub eodem Tyranno Martyrium subierunt; non autem in ratione potestatis. Idem etiam, ex eodem Mattheo Sobornico, docuit Nicolaus Coeffeteau Episcopus Massiliensis, ex alio Ordine Praedicatorum, contra M. Antonium de Dominis *tom. 1. lib. 1. cap. 3. fol. 56.* vbi sic ait: Breuissimè dico, posse Paulum conferri cum Petro duplici respectu, scilicet vel ratione priuatae sanctitatis, laboris pro Ecclesia suscepti, zeli, ad obsequium Officij, & gradus Apostolici, & hoc respectu Paulum Petrum parum facere non dubitamus. Rectè enim Leo dicit: De eorum meritis, atque virtutibus, nihil nos debere sentire discretum. Vel ratione iurisdictionis, & potestatis, sicque Paulum primam concedere Petro asseueramus. Ita ille.

4. Vnde vtiuam Aduersarij vestigis Doctorum Sorbonicorum adhaerent, inter quos etiam, tanquam illorum, & omnium Magister ponendus est Angelicus Doctor D. Thomas, qui in *lect. 2. Epist. 2. ad Galatas*, exponens illa verba D. Pauli: Cum autem venisset Petrus Anthiochiam in faciem restitit, cum Glossa ibi dixerit: Restitit ei tanquam par. D. Thomas interpretans, quo pacto sint dicta verba Glossae intelligenda, asserit: Dicendum est quod Apostolus fuit par Petro in executione auctoritatis, non in auctoritate regiminis. Quid ad haec respondebunt Aduersarij; Thomas est, qui loquitur. Si leo rugit, quis non pauebit ad eius occursum? Sed iterum audiant ipsum, de directo contra ipsos loquentem. Ipsi asserunt, Divo Paulum fuisse aequalem D. Petro. Thomas asserit fuisse subditum D. Paulum D. Petro. Accipe eius verba in suo vltimo testamento, nempe in *2. 2. quast. 33. art. 4. ad secundum*, vbi firmans illam conclusionem, quod subditus, & inferior potest cum debitis circumstantiis superiorem corripere, sic asserit: Paulus quis erat subditus Petro, propter imminens periculum scandali circa fidem Petrum publice arguit. Ita ille & ante illum, hanc opinionem esse communem testatur Abulensis in *cap. 18. Matth. quast. 86.* sic asserens: Vbi tamen specialiter imminet periculum fidei, nisi Praelati publice arguantur, possunt subditi, imò debent arguere Praelatos suos. Vnde Paulus etiam esset subditus Petro, vt communiter asseritur propter imminens periculum scandali, arguit Petrum publice. Haec Toftatus. Idem docuit D. Antonius in *Chronica part. 1. tit. 6. cap. 4.* sic asserens: Quod dicitur specialiter de Petro & Paulo, quod sunt pares, intelligendum est, vel quoad meritum & praemium, vt videtur sentire Ambrosius & Leo Papa, vel quoad potestatem Ordinis. Quantum autem ad iurisdictionem. Petrus maior Paulo, & omnibus aliis fuit. Gabriel Biel in *Can. Missa, lect. 74.* Paulus, ait, qui erat sub Petro, propter imminens periculum scandali Petrum publice arguit. Et quamuis Hieronymus ad *Galatas. 2.* dicat: Paulus Petrum reprehendit, quod non auderet, nisi se non imparem sciret, sed hoc non de officio Ecclesiasticae dignitatis, sed de puritate vitae, & sanctitate conuersationis intelligitur. Solum enim Petrus inter Apostolos primatum gerebat. Ita ille. Idem firmat

ELANAE
omnia
no. III. IV. V
EPI III

firmat etiam Cardinalis Turcremata in *Summa de Ecclesia* lib. 2. cap. 13. ubi sic asserit: Patet quomodo, sicut in quo Paulus non dicebatur inferior Petro, scilicet in Euobus. Primum hoc, quod à Christo immediate erat in illis Apostolos, ut Petrus, & alij. Secundum in hoc, quod à Deo perfecte instructus in Euangelio erat, sicut & ipse Petrus. Non autem dicitur esse par Petro in potestate iurisdictionis, quoniam non latebat ipsum Paulum, Petrum caput esse Ecclesie. Unde eum vocabat Cephas, quod caput secundum linguam Græcam sonat, ut dicit Beatus Isidorus. Cæterum sicut Paulus non immediate à Petro Apostolatus officium susceperit, sicut nec alij Apostoli, sed à Christo immediate, non sequitur quod B. Petrus non fuerit Pauli, sicut & aliorum Apostolorum Princeps & Prælatas. Hæc Turcremata, cui addæ Beatum Ioannem à Capistrano de *Auctor. Papa*, p. 1. fol. 8. & part. 7. fol. 13. Thomam Vvaldensem tom. 1. lib. 2. c. 1. Paludanum lib. de *Eccles. potest. art. 1. concl. 1.* Cardinalem Iacobatium de *conclis* lib. 10. art. 7. fol. 669. & 717. Iur. B. Cardinalem Caiganum tom. 1. *Opusc. de Auct. Papa, & Concilij capit. 3.* Cardinalem Polium in *defens. unit. Eccles. lib. 2. fol. 69.* Cardinalem Batonium tom. 1. ann. 34. Cardinalem Bellarminum de *Roman. Pontif. lib. 1. cap. 17. per totum.* Io. Driedonium tom. 1. lib. 4. cap. 3. part. 3. fol. 237. Albertum Pighium de *Hier. Eccles. lib. 3. cap. 11.* Nicolaum Sanderum de *visibilibus Monarch. lib. 6. cap. 6.* Laurentium Arturum in *disp. Theol. de Petri Principatu*, num. 41. Pueronium de *Aristocratia Regulari*, tom. 1. cap. 3. num. 11. 21. & seq. Petrum de *Sot. in Defensione Catholica Confessionis*, cap. 89. part. 1. Alphonsum Alvarez in *Theo. sacro Christiana Religio*, cap. 1. num. 59. Campanellam de *Monarch. Messia*, cap. 12. Genebrardum in *Chronologia*, lib. 4. ann. 32. Nauclerum de *Monarch. Eccles. tom. 1. part. 2. lib. 2. cap. 3.* Simancham in *insti. Cathol. tit. 45. n. 5.* Bzouium de *Rom. Pont. c. 36.* Pitigianum in *3. sent. tom. 3. dist. 25. q. 2. art. 1.* Ioannem Vviggers in tom. 2. 2. *D. Thom. tract. de Pont. art. 10. q. 1. dub. 1. num. 68.* & seq. Bagotium in *Apologetico Fidei*, part. 1. lib. 3. disp. 8. cap. 4. sect. 1. Lotinum in *Acta Apost. cap. 28. vers. 30.* Ios. Stephanum de *potestate coercitiua Pontificis*, cap. 8. n. 2. M. Antonium Capellum de *Pont. Petri*, disp. 1. c. 12. Syluium in 2. 2. *Diui Thomæ*, quæst. 33. art. 10. Tannerum tom. 3. disp. 1. q. 4. dub. 2. Agricolum de *Primatu Petri*, cap. 7. Coninch de *fidesse. & charitate*, disp. 12. dub. 1. n. 11. & disp. 28. dub. 4. n. 52. Salmcronium in *Epist. 2. ad Galatas*, & latius tom. 4. part. 3. tract. 5. fol. 423. Seratium *opusc. de vita D. Pauli*, part. 4. n. 70. Valentiam tom. 3. disp. 2. q. 1. punct. 7. §. 31. Becanum de *Republic. Eccles. lib. 2. c. 7.* Perez in *Pentatherum Fidei*, lib. de *Rom. Pontif. cap. 20.* Cornelium in *Epistol. 2. ad Galat. vers. 7. n. 3.* Bañez in 2. 2. *D. Thomæ*, q. 1. art. 10. dub. 4. in *responsio ad primum argumentum*. Christophorum Marcellum de *auctor. Pape contra Caluinum*, lib. 1. sect. 1. c. 12. 29. & 38. Panuinum de *Primatu Petri*, part. 2. c. 3. & in *respons. ad 2. & 3. argum.* Echium de *Primatu Petri*, lib. 3. c. 37. Xistum Senensem in *Biblioth. lib. 6. annot. 269. & 271.* Arcudium *tract. de purgat. contra Barlaamum*. Cariophylum in *refutat. contra Galganum Blasphemiam* 33. & 35. Nardium de *Papatu Romano*, c. 1. fol. 10. Artiaga in p. 2. *D. Thom. tom. 2. disp. 18. sect. 1. n. 3.* & 4. Amicum in *curso Theologia*, tom. 2. disp. 6. sect. 2. n. 77. & seqq. Thomam Campegiu *opusc. de Rom. Pont. c. 12. n. 6. 7.* & 8. Alphonsum Mendoza in *quodlibeto*, q. 4. Scholast. n. 1. Antonium Delphinum de *Ecclesia*, lib. 2. fol. 114. Franciscum de Castillo in 3. *sent. tom. 2. disp. 16. quæst. 2.* Alex. Carenium de *Potest. Rom. Pont. lib. 1. c. 1.* Antonium Polium in *Lucidario potest. Pap. lib. 4.* Gordonum in *Epitom. Controuers. tom. 1. contr. 25. n. 8.* & seqq. & alios penes ipsos.

5. Quid dicit Anonymus ad tantam nubem testium? Manus eius contra omnes, & manus omnium contra eum. Qua fronte poterit se opponere torrenti Doctorum, quos ego omnes in fronte vidi, firmantes cum primis Magistris Sacre Theologie D. Thoma & Petro Lombardo, Paulum fuisse æqualem Petro in ordine ad Apostolatam, sed in ordine ad regimen & Primatum fuisse inferiorem, & subditum D. Petro, & ut ait Suarez *contra Regem Angliæ*, lib. 3. cap. 11. num. 21. illum recognouisse ut caput & Principem suum?

6. Quod etiam probatur ex facto ipsius Pauli ad Galat. 1. cum ad videndum Petrum accederet. Non, ut ait Hieronymus ibidem, dicendi studio, quia & ipse eundem prædicationis haberet Authorem, sed honoris priori Apostolo deferendi. Quæ verba, ut rectè obseruat Coeffeteau lib. 1. cap. 9. num. 27. non Prioritatem atatis, & uocationis, aut ordinis, sed sublimiorem Principatum demonstrant. Et idè rectè ibidem D. Ambrosius dixit: Dignum fuit, ut euperet videre Petrum, quia primus erat inter Apostolos, cui delegauerat Saluator curam Ecclesiæ suæ. Hinc D. Chrysostomus homil. 87. in Ioannem, asserit: Petrus os erat Apostolorum, & Princeps, propterea & Paulus eum visurus ascendit. Quod etiam docuit Theodoretus, & Occumenius apud Baronium, tom. 1. annotat. 38. & Theophylactus asserit etiam Paulum ascendisse Hierosolimam videre Petrum, quia voluit honorare eum, eum maiorem se, vide Simancham in *Cath. instit. tit. 45. num. 5.* Bañez in 2. 2. *D. Thom. q. 10. art. 1. rub. 4.* Valentiam tom. 3. disp. 1. quæst. 1. punct. 3. Tannerum tom. 3. disp. 1. quæst. 4. dub. 2. Antonium Paulum in *Lucidario Potestatis Papalis*, lib. 4. Capellum disp. 1. de *Potest. summi Pontificis*, cap. 9. & Sorbonicum Doctorem Michaëlem Nauclerum de *Monarchia*, tom. 1. part. 2. lib. 2. cap. 5. afferentes, Paulum ascendisse videre Petrum tanquam Principem suum, & caput. Vide etiam Etium in *Epist. 1. ad Gal. n. 18.* & Salmcronium tom. 15. disp. 21. cum Nicolao Sanderò de *visibilibus Monarchia*, lib. 6. & Alberto Pighio de *Hierarch. Eccles. lib. 3. cap. 11.* & Bozio de *signis Eccles. lib. 3. cap. 2. & lib. 5. cap. 3.*

7. Sed audiamus æqualitatem, & differentiam inter Diuum Petrum, & D. Paulum, à Diuo Thoma, & Scholasticis superius positam, etiam à Sanctis Patribus antea confirmatam. Agmen ducat Augustinus, sic itaque asserit, *serm. 3. in festo Diui Petri, & Pauli*, Cum omnes Beati Apostoli patrem gratiam apud Dominum Sanctitatis obtineant, nescio quo tamen pacto Petrus, & Paulus videntur præ cæteris, peculiari quadam in Saluatore, fidei virtute præcellere. Quod quidem ex ipsius Domini iudicio possumus approbare. Nam Petrus, sicut bono dispensatori Clauem Regni Cælestis dedit; Paulo, tanquam idoneo Doctore gentium, Magisterium Ecclesiasticæ institutionis iniunxit: scilicet, ut quos iste erudierit ad fidem, ille suscipiat ad salutem, ut quorum corda Paulus patefecerit doctrina verborum, eorum animabus Petrus aperiat Regna Cælestium. Clauem enim quodammodo à Christo scientiæ & Paulus accepit. Clauis enim dicenda est, qua ad fidem peccatorum corda referuntur, mentium secreta panduntur, & quicquid intrinsecus tenetur clausum, in palam rationabili manifestatione producit. Clauis, inquam, est, quæ & conscientiam ad confessionem peccati aperit, & gratiam ad æternitatem Mysterij Saluatoris includit. Ambo igitur Clauis à Domino acceperunt, scientiæ Iste; Ille potentia. Ita Augustinus. Ergo non potuit Paulus par esse Petro in eodem genere Primatus: nam ipse accepit clauem scientiæ, Petrus autem potentia.

8. Hoc etiam confirmatur ex aureis verbis Gregorij

Gregorius lib. 4. Epist. 38. in dicit. 13. superius citatis: Certe ait, Petrus Apostolus primum membrum Sanctæ, & vniuersalis Ecclesiæ est. *Paulus, Andreas, Iohannes*, quid aliud quam singulares sunt plebium capita: Quid clarius dici potest. Vide quomodo à Gregorio, respectu Primatus, & ordinariæ Iurisdictionis, Petrus solus ponatur; Paulus verò cum cæteris Apostolis constituitur. Itaque concedimus Paulo paritatem cum Petro in munere Apostolatus, non autem in Primatu. Idem, clarè docuit Innocentius III. *serm. 98. de D. Petro, & Paulo*: Petrus, ait, socium habuit Beatissimum Paulum, vnde cum singulariter præmittitur: Duc in altum, plura iter subditur, Et late retia in capturam. Quia *Solus Petrus tanquam vniuersalis Princeps Ecclesiæ*, in altitudinem supremæ Prælationis ascendit: *Sed ipse cum Paulo, retia prædicationis ad capiendos homines in Verbe laxauit.* Recognosce in his verbis differentiam inter Petrum, & Paulum, & quod ille acceperit Clauem potentia, & regiminis, iste verò Clauem scientiæ; & prædicationis. Solus igitur in regimine fuit Petrus, ceteri in prædicatione socium habuerunt Paulum.

9. Hæc veritas etiam expressè inuenitur apud Diuum Leonem *sermone 1. in Natal. Petri, & Pauli*, vbi de viroque loquens, sic ait: Isti sunt viri, per quos tibi Euangelium Christi Roma resplenduit, & quæ eras Magistra erroris, facta es Disciplina veniatis. Isti sunt patres tui, verique Pastores, qui te Regnis Cælestibus inferendam multo melius, multoque feliciter considerunt, quàm illi quorum studio prima mœnium tuorum fundamenta locata sunt, ex quibus is, qui tibi nomen dedit, fraternam te credè fœdauit. Isti sunt, qui te ad hanc gloriam prouexerunt, vt gens sancta, populus electus, ciuitas Sacerdotalis & Regia, per *Sacram Beati Petri Sedem*, Caput Orbis effecta, latius præfideres Religione diuina, quàm dominatione terrena. Vide Lector in his verbis tanquam Patres, & Pastores Romanæ Ecclesiæ laudatos Petrum & Paulum à Magno Pontifice, qui *tamen ad Cathedra Petri fastigium sue dignitatis originem constantissimè semper reuoluit.* His ergo duobus Apostolorum Principibus, tanquam firmissimis columnis nixa Ecclesiæ Romana, verumque illorum iudicibus in Cœlum vehit, sed Petro Principatum iurisdictionis asserit, Paulo verò Primatum Scientiæ ascribit, vt in dispari genere circa Primatus Petri labefactionem, aut euersionem Apostolorum Principes meritò censentur.

10. Hanc etiam æqualitatem, & differentiam inter hos duos Apostolos agnoscens Fortunatus in *lib. 3. Carminum* in honorem Petri, & Pauli ita cecinit.

Colorum porta, lati duo lumina Mundi,

Ore tonat Paulus, fulgurat arce Petrus.

Imper Apostolicas radiante luce coronas.

Doctior hic monitis, celsior ille gradu.

Hunc per corda hominum referantur, & astra per illum

Quas docet iste stylo, suscipit iste polo.

Pandit iter Cæli hic dogmate, claudis alter.

Est oia cui Paulus, ianua fida Petrus.

11. Et tandem non desinam hic apponere eximia verba Hugonis de S. Victore, qui eadem discrimina inter hos Apostolos in *serm. 64. de Apost. Petri, & Pauli*, ita complexus est. Petrus cæteris eminet excellentia Potestatis, Paulus excellentia Prædicationis. Petrus Sol, Paulus Luna: Petrus Sol per collatam sibi diuinitus potentiam, Paulus Luna, per collatam sibi cælestis sapientiam. Luminare maius fecit Deus, dum dixit Petrus: Caro, & sanguis fidei Sacramentum non reuelauit tibi, sed Pater meus, qui est in Cælis.

Tom. III.

Et illum tunc lucere in Cælo præcipit, dum illi Claues Regni Cælorum contradidit; Luminare minus fecit, dum Saulum strauit, & Paulum crexit. Petrum Soli comparo, cum Petrus soli dictum esse constet: Tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam, &c. Petroque soli inter cæteros, & præ cæteris Domino cura Pastoralis principaliter, & specialiter in iuncta est, vbi dixit: Pasce agnos meos. Hucusque Hugo.

12. Vnde ex his omnibus apparet minimè admittendam esse opinionem Anonymi, asserentem D. Paulum fuisse æqualem Petro, & simul cum ipso Pontificem & Caput Ecclesiæ. Nam in ordine ad primatum dicendum est, Paulum non solum non fuisse æqualem, sed subditum Petro. Sicuti de cæteris Apostolis tradit Granadus in 2. 2. contr. 1. tract. 7. disp. 1. sect. 2. n. 107. Du Vallius de Rom. Pont. part. 1. q. 4. cum Valentia tom. 3. disp. 1. q. 5. punct. 7. §. 28. & aliis. Et ideo D. Thomas, & Toftatus *vbi supra*, vt visum est, dixerunt, *Paulum fuisse subditum Petro*, quod antea dixerat B. Petrus Damianus *lib. 6. Epist. 18.* in qua loquens de correctione, quam ad Galat. 2. fecit Petro D. Paulus, sic asserit; *Quid est Beate Paule, quod Priorum tuum increpationibus laceras: obiurgationibus exacerbas? Quo pacto non vereris, cum ante hominum ora confundere, cui specialis iure concessum est vniuersi totius Ecclesiæ Orbis præfiderere, &c.* In quibus verbis, velint nolint, opus est, Aduersarij recognoscant, non solum Primatum Petri, sed inferioritatem Pauli erga ipsum, cum Damianus aperte vocat Petrum Priorem, id est, Superiorem Pauli.

13. Sed audiamus Diuum Cyprianum *Epist. 74. ad Quintum*, idem asserentem, loquitur ibi de eadem correctione facta Petro à D. Paulo, & exaggerans humilitatem, cum qua Petrus illam sustinuit, sic ait: Nam nec Petrus, super quem ædificauit Dominus Ecclesiam suam, cum secum Paulus de Circumcisione disceptaret, postmodum vindicauit sibi aliquid insolenter, aut arroganter assumpsit, vt diceret se Primatum tenere, & obtemperare, à nouellis, & posteris sibi potius debere, &c. Videant aduersarij, quomodo D. Cyprianus clarè sentit, Paulum fuisse Petro subditum, & inferiorem: nam alioquin non bene dixisset, quod correctus à Paulo poterat ei obicere suum Primatum, & Superioritatem in alios. Hinc dixit etiam D. Augustinus *lib. 2. de Baptismo*, contra Donat. *cap. 1.* in Scripturis Sanctis didicimus Apostolum Petrum, in quo Primatus Apostolorum tam excellenti gratia præminet, aliter, quam veritas postulat de Circumcisione agere solitum: à Posteriori Apostolo Paulo fuisse correctum, & si aliquis asserat, Patres in dictis locis loqui de Prioritate, & Posterioritate ordinis, aut status. Respondeo hanc esse responsum impij Marci Antonij de Dominis, ex cuius pistriano farinam suorum argumentorum, & responsum sapienter accipit Anonymus. Sed talem responsum non est dubium ex ipsis verbis Patrum elusum remanere. Nam, vt legitibus patet, aperte faciunt mentionem de Prioritate Regiminis, Iurisdictionis. Quod etiam fecit Venerabilis Beda, exponens verba D. Pauli, *Epist. 2. cap. 3.* Sicut charissimus noster Paulus, &c. Ecce inquit, Primus Apostolorum quasi oblitus sui Prioratus, & datarum sibi Clauium Regni Cælestis, datam Paulo sapientiam miratur, quia nimirum moris est electorum, vt aliorum magis, quam suas mirentur virtutes, per quas se ad perfectum excitent. Ita ille. Perpende in his verbis, Bedam tribuere clauem potentia, & regiminis Petro; Paulo verò clauem scientiæ, & eius inferioritatem erga Petrum clarè constituere, nam si Paulus Petro in Primatu esset æqualis, ineptè dixisset Beda, ad Petri humilitatem

N tem

tem extollendam ipsam Prioratus sui pene obli-
tum, & clauas receptoras, Pauli sapientiam glorifi-
casse. Dicendum est igitur cum communi sententia
Patrum, & Theologorum, Paulum Petro non
fuisse regalem, sed inferiorem. Hinc recte D. Gre-
gorius *homil. 18. in Ezechielem*, Paulum cum Petro
comparans, *Minorem fratrem eum appellat*. Vide
etiam omnibus Thomam Vvaldensem *tom. 1. lib. 2.*
art. 1. cap. 3. vbi ex multorum Patrum autoritate
aduersus Vviclef, aperte probat inaequalitatem inter
Paulum, & Petrum, & illum hoc fuisse inferiorem
demonstrat. Et quia semper aduersariis debitor sum,
contra ipsos aliquem Doctorem Sorbonicum addu-
cere, videant Genebrardum *Chronologia. lib. 3. ann.*
Christi 32. fol. 368. vbi docet, ex multis Patribus Pe-
trum Paulo fuisse maiorem.

14. Et quidem respondent mihi aduersarij. Si
Paulus fuit simul cum Petro Pontifex, vbi ipsi con-
tendunt, afferant. Quasi aliquam Pauli actionem,
in qua appareat tanquam Caput Ecclesiae, & Pon-
tificem se gessisse, voluant, & reuoluant totum
Euangelium, certe non inuenient. Sed ego illis
ostendam contrarium, videlicet in *Act. Apostol.*
cap. 15. nam cum Antiochia orta esset quaestio, aut
Gentiles Christiani deberent circumcidi, & seruate
legem Moyfi, auferunt D. Paulum & Barnabam
Hierosolyman ad Apostolos. Ergo Paulus non fuit
Pontifex cum Petro, nam si Pontifex esset, Chri-
stiani Gentiles, & Iudaei acquiescerent eius deter-
minationi. Venit igitur D. Paulus Hierosolyman,
vbi ad illius quaestionis decisionem celebratum fuit
primum Concilium, de quo mentionem fecit Syn-
odus Constantinopolitana I. *Collat. 8.* in conclu-
sione trium Capitulorum. In isto vero Concilio ad-
fuit Paulus, vt ceteri Apostoli, & seniores. Petrus
autem vt solus Pontifex, & caput, & vt iudex qua-
estionem definiuit, & abrogauit legalia. Vnde Lucas
vbi supra, asserit: Cum autem magna conquisitio
fieret, surgens Petrus dixit ad eos: Viri fratres, &c.
Quasi (ait D. Antoninus in *Chronica, tom. 1. tit. 6.*
cap. 2. §. 10. explanans dicta verba) Princeps Apo-
stolorum, & Pontifex Ecclesiae, qui audita con-
troversia in vtramque partem disceptatione, hic
eant primus quasi iudex definit, vnde mox eius sen-
tentiam sequitur Iacobus, & alij. Quod etiam ob-
seruat hic Iacobus Gagneus Theologus Parisinus,
Ioannes Lorinus, Gaspar Sanctius, & Cornelius
à Lapide, quibus adde Cardinalem Turrecrematam
in *summa de Ecclesia, lib. 1. cap. 5.* Cardinalem Baro-
nium, *tom. 1. anno Christi 51.* Salmertonium *tom. 12.*
tract. 4. §. 10. Sorum in *4. disp. 20. quest. 1. art. 2. conclus. 4.*
Christophorum Marcellum Archiepiscopum Cor-
cyrae de *autoritate Papa contra Lutherum, lib. 1.*
cap. 20. Et omnino videndum Ioannem Bagotium
in *Apologetico Fidei, part. 1. lib. 4. disputat. 6. cap. 2.*
num. 2. Pitigianum in *3. sentent. tom. 2. distict. 25.*
quest. 2. art. 1. Tannerum *tom. 3. disp. 1. quest. 4. dub. 2.*
num. 73. Bouerium in *Censura contra M. Antonium*
de Dominis part. 2. lib. 1. cap. 10. fol. 232. Capellum
de *Pontifice B. Petri, disp. 1. in cap. 11. num. 10.* Pa-
nuinum de *Primatu Petri, part. 2. cap. 3. respons. 1.*
ad *primum argumentum.* Gauinam in *controu. tom. 2.*
lib. 4. art. 2. fol. 488. & *tom. 3. part. 2. controu. 3. art. 1.*
fol. 85. ad *quintum argumentum.* Coëffeteau de *Rep.*
tom. 1. lib. 1. cap. 9. num. 25. Becanum in *Man. contr.*
lib. 1. cap. 4. num. 45. & *1. Sanderum de Claua Da-*
uid lib. 2. cap. 5. Agricolam *tract. de Primatu Petri,*
cap. 7. sub motu. ad Lectorem. Bañez in *2. 2. D. Tho-*
mae, quest. 10. art. 1. dub. 4. Ioan Vvigers in *2. 2. Diui*
Thomae, quest. 1. art. 10. dub. 1. num. 94. Alphonsum
de Castro *aduers. haeret. lib. 10. vers. Papa.* Bellarmi-
num de *Roman. Pontif. lib. 1. cap. 22.* Paulianum de

Iubil. lib. 3. cap. 1. Antonium Polum in *Lucidario*
praesentis Papalis, lib. 4. fol. 37. Pueronium de *Ari-*
stocratia Regulari, tom. 2. cap. 3. num. 26. Qui omnes
firmant, D. Petrum in suprascripto Concilio tan-
quam omnium Caput extitisse, & vt Pontifex lege-
lata, quid de Circumcisionis praecipio, ac Idolatri-
is obseruandum esset, praescripisset. Et idem Diuus
Hieronymus *Epistol. 89. qua est 11.* inter Epistolas
Diui Augustini *cap. 3.* recte asseruit *Petrum fuisse*
Principem illius Decreti. Et Tertullianus *lib. de Pu-*
dicitia, cap. 20. dixit Petrum omnium spiritu instin-
ctum de nationum vocatione praefatum. Et quod
Paulus fuerit praesens in dicto Concilio, tanquam
vnus ex Apostolis, & non tanquam Caput eorum,
vt Petrus, patet ex suprascriptis Doctoribus, & ex
verbis Scripturae, & dixit Theodoretus *Epist. 113.*
ad Leonem Papam, vbi ita ait: *Si Paulus praeo-*
ruatus, Tuba S. Spiritus ad magnum Petrum accu-
rit, ut is, qui Antiochia de legalibus institutis con-
tendebant, ab ipso offerretur solutionem. Multo mag-
is nos, qui abentes sumus, & pusilli ad Apo-
stolicam vestram Sedem currimus, &c. Quod etiam
ex Sophronio Patriarcha Hierosolymitano *Epist. ad*
Honorium Papam, obseruatur Nauclerus de *Mo-*
narch. tom. 1. part. 2. lib. 3. cap. 12. & Bozius de *si-*
gnis Ecclesiae, tom. 1. lib. 5. cap. 3. & ne deseras vide-
re Rodolphum Cupres *tract. de Sacrosancta vni-*
uersali Ecclesia, verb. Statuta Papa, art. 2. fol. 159.
Videat modo Anonymus, si Paulus fuit Pontifex
simul cum Petro, & Caput Ecclesiae, vt ipse pepe-
ram vult, cum in dicto Concilio Hierosolymitano
tanquam vnus ex aliis Apostolis interfuerit sub Prin-
cipe, & Capite Petro.

15. Libet etiam hic animaduertere Petrum im-
mediate à Christo Episcopatum accepisse; Paulum
verò ab Apostolis, vel vt alij volunt, Lucio & Ma-
nahan ministris Ecclesiae, vt patet in *Act. Apostol.*
cap. 13. vers. 1. 2. & 3. Et ita etiam docet Cardinalis
Bellarminus de *Rom. Pontif. lib. 1. cap. 23.* vbi sic ait:
Saltem Paulum, quem Christus de Caelo vocauit, &
Apostolum fecit, non Episcopum ordinauit, sed iussit
ordinari per manus impositionem ministrorum Ec-
clesiae, vt patet *Act. 13. & ex Leone in Epist. ad*
Dioscorum qua est 81. in operibus eius, sed in tomis
Conciliorum 79. vbi loquens Leo de Ordinatione
Episcoporum, exemplum hoc Pauli adducit: & ex
Chryostomo, qui in hunc locum *Act. 13.* dicit,
ad eam veram fuisse Pauli Ordinationem, vt in ipsa
nomen mutauerit. Statim enim subiungitur, Saulus, qui
& Paulus. Ita Bellarminus.

16. Sed non desinam hic apponere etiam verba
Patri Bouerij in *Censura Marci Antonij de Domi-*
nis part. 2. lib. 2. cap. 2. vbi loquens de Paulo, & Bar-
naba, statuit illos accepisse Episcopatum è manibus
Apostolorum; & non immediate à Christo vt per-
petam voluit Spalatenfis. Sic itaque Bouerius asse-
rit: Cum Episcopatus quaedam dignitas sit, quae
proprie Ecclesiae gubernationem respicit, ea sane ab alio
conferri non potest, praeterquam ab eo, cui vniuer-
sali Ecclesiae gubernatio, vt capiti credita est, vel
ab illo, cui ea potestas delegata sit; Christus quidem
necdum in Caelum assumptus visibiliter decem
Apostolos Episcopos instituit, ac vndecimum Pe-
trum omnium Episcoporum Pontificem creauit:
quapropter, eo in Caelum assumpto, hoc crean-
dorum Episcoporum munus in petrum velut Chri-
sti Vicarium, & visibilem Ecclesiae Monarcham
translatum fuit; quod sane ad eum solum spe-
ctare debuisse, nisi singulari priuilegio, id Apo-
stolis quoque à Christo concessum, ac velut delega-
tum fuisset. Cum itaque hi Apostoli post Christi as-
censionem tantum Episcopatum acceperint, quando-
hac

hec creandorum Episcoporum potestas tantum per
nes Apostolos manebit : hinc velut indubitatum
statuimus, eos ab Apostolis Episcopos ordinatos
fuisse.

17. Neque obticere potes, hos Apostolos si-
mul cum Apostolatu Episcopatum à Deo immédia-
te accepisse : Nam cum Episcopos creare ad Ec-
clesiæ iurisdictionem pertineat ; postquam semel
Christus Ecclesiæ potestatem instituit, nam nun-
quam postea aut abtulit, aut diminuit ; sed quæ Ec-
clesiæ propria sunt, Ecclesiæ integra esse voluit ; quæ
verò Dei, Deo perficienda reliquit. Ita fit, vt ho-
rum quidem electionem ad Apostolatam, ad quam
Ecclesiæ potestas pertinere non poterat, Deus per
se ipsum præstitit : Episcopatum verò, qui ab Ec-
clesiæ potestate pendebat, & ab ea perfici pote-
rat, non per se, sed per Apostolos iisdem conferre
voluerit. Huculque Boërius, egregie quidem pro
casu nostro.

18. Nec obstat dicere Paulum *Epistol. 2. ad Ga-
latas*, asserere, Apostolos nihil ei contulisse. Nam
respondeo cum Henriquez, & Cornelio, hoc
enim ipse à Christo didicit ; sicut Apostoli, qui-
bus quoad Apostolatam æqualis, fuit. Scio Legio-
nem in *cap. 1. Epistol. ad Galat. Caictanum in
Acta Apostolorum cap. 13.* Suarez in *3. part. tom. 3.
disting. 54. sect. 1.* & alios asserere in loco supra
citato, *Actor. 3.* Paulum non fuisse ordinatum Epi-
scopum ; quia illa manuum impositio, de qua tex-
tus ille loquitur, non fuit ordinatiua, sed deprecá-
tiua : & communis sententia est in contrarium. Et
ratio est, quia nusquam legimus, Saulum, & Bar-
nabam ordinatos fuisse Episcopos, nisi hic, vnde
postea in *cap. 14. Actor. & seq.* inuenimus, Episco-
palia munia obtulisse, ordinando per ciuitates Presby-
teros. Et nunquam in Scripturis apparet Paulum,
præter Apostolatam, ac diuini Verbi disseminandi
potestatem aliud à Deo accepisse : nam si eius vo-
cationem perpendas, quando is primò ad fidem &
Apostolatam à Deo accesserit fuit, nihil amplius de
eo scriptum inuenimus, nisi : Vade, quoniam Vas
electionis est mihi iste, vt portet nomen meum co-
ram gentibus & Regibus, & idem Israël, vbi de
solo Apostolatu agit. Et fides Paulus, præter
Apostolatam, nihil à Deo se accepisse commemorat,
cum ait : Paulus Apostolus, non ab hominibus, ne-
que per hominem, sed per Iesum Christum, & Deum
Patrem.

19. Dicendum est igitur, quod quia Christus
ordinauit Apostolos Episcopos, hi alios, & alios
ergo & Paulus ab iis ordinatus est, hoc enim po-
tentialiter ordo Hierarchicus à Christo institutus, vt
cum ipse Petrum, & Apostolos ordinaret, ceteri
omnes ab eis, vel eorum successoribus ordinaren-
tur ; & ita, vt dixi, docent communiter Docto-
res ; vt videre est apud Cornelium à Lapide, &
apud Ioannem Lorinum ubi supra in *Act. Apostolorum
cap. 13.* quibus omnibus adde sapientissimum Sal-
meronium *tom. 12. tractat. 6.* vbi sic ait Arator in
sui Poëmatibus principio *lib. 2.* insinuat, Saulum, &
Barnabam ordinatos fuisse Antiochiæ à Beato Petro,
dicens :

*Spiritus accensam verbo radiante lucernam
Sub modio lucere vetans, fecernite Saulum
Dixit in oris opus : quem mox sacravit euntem
Imposita Petrus ille manu. Cui sermo Magistri
Omnia posse dedit.*

20. Quæ, si vera sunt, colligimus, Petrum post
liberationem carceris Antiochiam venisse, quæ
Tom. 1. 11.

extra Herodis Agrippæ ditionem posita erat, &
vbi Marus Syriæ Præfex parum gratus Agrippæ
gubernabat. Quòd si ille non adfuit ; profectò non
deerat iam multi Episcopi per Apostolos promou-
ti, qui Paulum, & Barnabam possent ad factos Iheru-
solytanis, & Episcopatus Ordines promouere.
Vnde & Oecumenius existimat Saulum, & Barna-
bam accepisse manuum impositionem à Lucio, &
Manahen. Et cum Spiritus sanctus tantum iussisset
segregari Barnabam, & Saulum : at illi addiderunt
ieiunia, & preces, & imposuerunt manus, doce-
bantque in ipsis Ecclesiæ exordiis quid posteris
esset faciendum. Ita Salmeronius, cui etiam adde
Gasparum Sanctium in *Acta Apostolorum, cap. 3.
numero 5. & 6.* & Henriquez in *summa, lib. 10.
cap. 6. numero 3.* & Christophorum Marcellum *de
Auctoritate Pontificis contra Lutherum, libro 2.
cap. 14.* Videat modò Anonymus, si possit Pau-
lum Petro in Pontificatu coæquare, dum fuerit
ordinatus Episcopus à Ministris Ecclesiæ, vel ab
Apostolis.

21. Patet igitur ex omnibus supradictis, Pau-
lum, secluso Apostolatu, in ordine ad potestatem
Regiminis, non fuisse æqualem, sed inferiorem
D. Petro. Meritò itaque dixit Aquinas *de Romano
Pontific. cap. 34.* Neque Paulus, qui plus omnibus
laborauit, neque Andreas maior natu, neque ali-
quis Apostolorum alius, sed solus vnicus Petrus Cla-
ues accepit.

22. Nec aduersus supradicta obstant primò,
verba nimis vrgentia Diui Cypriani *lib. de vnitat.
Ecclesiæ.* asserentis. Hoc erant vique ceteri Apo-
stoli, quod erat Petrus, pari consortio præditi,
& honoris & potestatis. Quod etiam habetur in
cap. loquitur Dominus 24. quæst. 1. Vnde Innocen-
tius III. in *cap. per venerabilem, qui filij sunt le-
gitimi*, asserit, Paulum accepisse plenitudinem po-
testatis. Respondeo, magnam esse differentiam
inter potestatem Pauli, & aliorum Apostolorum,
& inter potestatem Petri. Idè Anacletus *Epi-
stola 2.* sic ait : Ceteri Apostolicum eodem (scilicet
Petro) pari consortio honorem, & potestatem ac-
ceperunt, ipsi quoque Principem eorum esse volue-
runt. Et Melchisedes Papa *Epistola ad Episcopos
Hispania.* Inter Beatos Apostolos fuit quadam
dilectio potestatis, & licet cunctis par electio foret,
Beato tamen Petro concessum est, vt & aliis præ-
emineret.

23. Concedo igitur Apostolos habuisse quidem
potestatem in vniuersum Orbem, sed extraordina-
riam tanquam delegatos, Petrum verò habuisse po-
testatem ordinariam tanquam Caput, & ex officio.
Itaque potestas data est Petro, vt per successorem
perpetuò in Ecclesia duraret : aliis verò Apostolis
solum data est per modum cuiusdam legationis, &
personalis muneris finiendi cum vita eorum. In-
super hæc potestas, quoad actum ferendi leges, in
Petro erat simpliciter superior, & independens ; in
Apostolis verò, inferiori modo, & cum multa dif-
ferentia, quia Petrus poterat suis legibus, vel præ-
ceptis alios etiam Apostolos obligare, & nullus po-
terat eius leges reuocare : alij verò Apostoli nec
Petrum obligare poterant, & Petrus in rigore po-
terat eorum leges non admittere, seu reuocare.
Et ita docet (respondens ad textum Diui Cypriani)
Suarez *de legibus, lib. 4. cap. 3. num. 7. 8. & 9.*
cui adde Acugniam in *Decretum Gratiani part. 1.
disting. 21. cap. 2. numero 6.* Dominicum Bañez
omnino videndum in *2. 2. D. Thome questione 1.
artic. 10. dub. 4. in respons. ad primum argument. Gra-
nadum in 2. 2. D. Thome, controuers. 1. tract. 7. disp. 1.
sect. 2.*

sect. 2. num. 70. Amicum in cursu Theolog. tom. 4. disputacione 6. sect. 2. num. 79. Perez in Pentateuchum fid. lib. de Roman. Pontif. cap. 21. Valentiam tom. 4. disput. 1. unil. 7. §. 28. Driedonum lib. 4. de varijs dogmatibus cap. 32. Aluarum Pelagium de planctu Eccles. lib. 1. cap. 60. Canum de loc. Theolog. lib. 8. cap. 1. ad argument. 11. Sotum in 4. distinct. 2. quest. 1. artic. 2. §. 3. Becanuth in manual. controvers. lib. 1. cap. 4. num. 47. & seq. Bouerium in controuers. tom. 2. lib. 1. Demons. 3. Symboli de unitate capitis visibilis art. 9. Alexand. Turc. de Eccles. hierarch. lib. 4. Rad. 12. & alijs.

24. Et hanc differentiam procedere etiam in Paulo individualiter patet ex Suarez vbi supra num. 4. iuncto num. 7. & seq. Et docet etiam expresse egreditur ex nunquam satis laudata Societate Iesu Theologus Nicolaus Serrarius *opuscul. de vita Dni Pauli part. 4. num. 70.* vbi sic ait: Cum summo Pontificatu auctus esset Petrus, solusque ordinariam in totam quacunque diffusam Ecclesiam potestatem haberet: omnes tamen alij Apostoli, & maxime sanctus Paulus, extraordinariam accepti. Sic enim initio decebat, vt omnium omnibus Ecclesiarum sollicitudo quadam inesset, omnes omnium Prouinciarum procuracionem, quod latenus haberent, vt tanto & facilius, & citius, & diligentius Euangelium, omnes in oras, & regiones spargeretur. Ordinaria tamen, & legitima cura, & administratio penes vnum Petrum, eiusque posteros semper mansit. Sicuti cum Sacerdotio summo initiatus esset Aaron, ordinario is munereungebatur; quod eius etiam posteri retinuerunt: extraordinariam tamen simul etiam tenebat eius frater Moyses. [Quare Patres si quando comparacionem inter Petrum, & Paulum institunt, quatuor ferè hæc docent. Primò hos esse duos Apostolos alijs omnibus antecellere. Secundò, vter illorum virtutibus, & meritis altero maior sit, nobis incertum esse. Tertio, Paulum scientia, & doctrina, Petro antestare. Quarto, Petrum, & potestate, & auctoritate primas tenere.] Hæc Serrarius nimis conducentia ad causam nostram, pro responsione ad auctoritates Patrum ab aduersarijs adductas, ad quas latius infra.

25. Nec obstat dicere secundò, omnia supradicta esse vera, sed procedere loquendo de D. Paulo scorsum sumpto, secus si de Paulo cum Petro coniuncto, efficientibus vnicum in Ecclesia Principem, & caput. Respondeo hoc esse verbis illudere, & hanc nouam D. Pauli mixtionem: Dico nouam, quatenus asserit D. Paulum effecisse cum D. Petro, vnum Caput, atque constituisse vnicum principem Ecclesie. Hanc, inquam nouam D. Pauli mixtionem cum Petro non agnoscunt, neque indicant sacra Scriptura, nec veteres Patres, nec Theologi; ergo tanquam signum chimericum admittenda non erit; cum igitur Scriptura absolute ad solum Petrum Primatum Ecclesie conferant, & veteres Patres quos plena manu, & ad fatietatem superius aduoxi in prima, secunda, & tertia probatione, cum omnibus Scholasticis, etiam simpliciter solum Petrum, & non aliud Caput, & Pontificem Ecclesie vocant, profus negantes D. Paulo Clauem Potentia, & iurisdictionis eo modo, vt Petro competat. Nescio quo pacto Paulus possit ab Aduersarijs vocari Ecclesie Pontifex, Princeps, & Caput, vt Petrus.

26. Sed instabis dicendo, cum aduersarijs numer. 14. non officere, si aliqua loca Sanctorum Patrum faciant mentionem solum de Primatu Petri, & non Pauli; quia etiam in alijs locis Patrum, solius Pauli Primatus asseritur: non, inquam, secundum ipsos, hoc obstat? quia in Scripturis, Patet Deus appella-

tur; ita & filius, Dominus: & tamen hoc non obstante, non excluditur Diuinitas Filij, cum Patri Diuinitas attribuitur, nec Dominatio Patris excluditur, cum filio conferatur. Sic & in nostro casu non excluditur Primatus Pauli, dum attribuitur Petro à sanctis Patribus; nec excluditur Primatus Petri, dum attribuitur Paulo, & sic nominato Petro intelligitur nominatus Paulus, & nominato Paulo, intelligitur nominatus Petrus, vt eorum indiuidua æqualitas demonstratur.

27. Sed hæc responsio non est admittenda, & est satis inutilis, & straminea. Nam in Scripturis, expressa Diuinitate Patris, non excluditur Diuinitas Filij, quia alibi Scriptura facit mentionem de Diuinitate Filij; & expressa Diuinitate Filij alibi Scriptura facit mentionem de Diuinitate Patris, intelligitur Diuinitas Filij expressa: & expressa Diuinitate Filij, intelligitur expressa Diuinitas Patris. Sed ego quæro ab Aduersarijs, cum in Scriptura habeamus expressum Primatum solius Petri, vt in multis locis apparet: asserant ipsi aliquem locum Scripturæ tribuentem Paulo Primatum Ecclesie, & ego dabo manus, & argumentum eorum vim habebit. Sed cum in Sacris litteris tantum de Primatu Petri (vt visum est) efficiatur mentio, & nulla mentio efficiatur de Primatu Pauli, sequitur, non posse argumentari de vno ad alium, sicut argumentum de Diuinitate Patris ad Diuinitatem Filij, & è contra.

28. Nec valet dicere, hanc mentionem Primatus Pauli, docere aliquos Patres. Nam cum Scriptura (cui standum est) de tali Primatu ne quidem vnum verbum asserat, idè Patres (secundum mentem Aduersarij) hoc asserentes, reducendi sunt ad bonum sensum, & interpretandi sunt iuxta differentias, & discrimina, quæ diximus supra, adducta à D. Thoma, & alijs Patribus, & Theologis Scholasticis, vt infra magis in particulari dicemus. Et idè Patres ab Anonymo adducti, quando postea, aperte, & in terminis loquuntur de Primatu Ecclesie, semper faciunt mentionem de Petro, & ne verbum quidem asserunt de Paulo: imò, vt probatum est, & fatetur Paulum quoad Primatum fuisse Petro subiectum & inferiorè. vnde miror quo pacto Aduersarij possint hæc verba proferre, num. 20. videlicet à Christo ipso indissolubili modo contractam Pauli cum Petro in eundem loci Primatum societatem? Bone Deus, in quoniam quæso Sacra Scripturæ Textu, hunc Primatum Pauli cum Petro obseruauerunt; In lucem quidem promant: quia ego, nec vlli ante me inuenerunt. Quando Christus dixit Petro: Pascce oues meas, inter illa etiam erant Apostoli, & etiam Paulus. Sed quando & quo pacto fuerit ex oue postea effectus Pastor (vt volunt Aduersarij) mihi & Theologis ignotum est. Desinant igitur Aduersarij admirari; si patribus (sunt eorum ipsissima verba, num. 19.) credimus Petro Ecclesie Primatum assignantibus? quid est, eum eundem Paulo asserentibus non patiamur? Respondeo breuiter, Primatum Petri credimus, quia in Scriptura habetur expressè, & idè aperte à sanctis Patribus etiam asseritur. Verum Primatum Pauli non credimus, quia non solum non habetur in sacra Scriptura, sed nec etiam in sanctis Patribus inuenitur, sed tantum ex laudibus, & encomiis, quæ D. Paulo simul cum Diuo Petro Patres attribuunt, Aduersarij illud non bene deducunt; & inferunt: nam sanctorum Patrum loca, vt probatum est, & probabitur, de Primatu non sunt intelligenda. Ergo credimus Patribus asserentibus Primatum Petri, quia cum sacra Scriptura hoc manifestè dicunt. Non credimus Aduersarijs Pauli Primatum asserentibus, quia id Scriptura non dicit, nec Patres ab

ab ipsis adducti, bene intellecti, & expositi, hoc asserunt.

29. Hinc bene pendant Aduersarij, quomodo audent summo Pontifici persuadere, eorum opinio- nem esse certissimam traditionem omnium Patrum, & totius vniuersalis Ecclesiae. Dicant quæso, quis ex Patribus dixit, non solum Petrum, sed etiam Paulum fuisse Caput Ecclesiae, & Patrem cum Petro, quoad supremum eius Primatum? Certè ferè nullus. Hoc inuenio dicere Auctorem huius Epistolæ, qui illud deducit, sed malè, ab aliquibus Patribus perperam ab ipso intellectis. Et quidem si talis opinio esset admittenda tanquam omnium Patrum, & Ecclesiae traditio (vt volunt Aduersarij) sequeretur, D. Thomam, & totam scholam Theologorum negantem expressè æqualitatem Pauli, quoad primatum cum Petro, sequeretur, inquam, aduersarij directè communi traditioni Ecclesiae, & sanctorum Patrum, quod abhorrent aures audire, & in Ecclesia Dei, in re tam graui D. Thomas cum omnibus Theologis, pugnaret contra omnes Patres. Agnoscant aduersarij, quanta laborant in Charybdi?

30. Et videant si nouus Papatu Diui Pauli ab ipsis inuentus dici possit totius Ecclesiae traditio. Nam quidem traditiones Ecclesiae sunt apertissimæ, & luce meridiana clariore. Quis enim scit, par- uulos esse baptizandos ex traditione Ecclesiae, ait Augustinus lib. 10. *Genes. ad litteram*, cap. 23. Quis non scit Symbolum fidei esse verè canoni- cum, & Apostolicum, de quo Baronius tom. 1. ann. 44. Quis non scit in Calice ante consecratio- nem, esse aquam admiscendam, vt obseruat Cy- prianus lib. 2. *epistol.* 1. Quis non scit obligationem fideiij Quadragesimalis, de quo D. Ido *sermone* 7. *de ieiun.* Et sic dicendum de omnibus aliis Ecclesiae traditionibus, & præsertim diuinis, & Apostolicis, quæ omnibus fidelibus patent, & vt tales ab omni- bus creduntur. Sed dicant mihi Aduersarij, ista eorum traditio de nouo Papatu Diui Pauli, quando- nam in Ecclesia innotuit? quis vique adhuc, ex Christi fidelibus illam sciuit? Quis ex Theologis, & Controuersistis, quando de traditionibus Eccle- siæ agunt, de illa fecerunt mentionem? Certè nul- lus. Ipsi soli post 1646. annos in Ecclesia Dei, talem traditionem prædicauerunt. Dicere autem Pa- tribus ab ipsis citatis innotuisse, & de illa testa- ti, sunt meræ nugæ, est merum somnium, vt in- fra satis patebit. Cum itaque vna ex Notis tradi- tionum Ecclesiae sit consensio, vt optimè obseruat eruditus Ioannes Bagotius in Apologetico fidei *part. 1. lib. 4. disput. 4. cap. 2. sect. 1. num. 4.* Valentia *tom. 1. disput. 1. quest. 1. punct. 7. §. 45.* & alij com- munitè. Et in assertionem aduersariorum, quod Paulus fuerit Pontifex cum Petro, non solum est consensio inter Doctores, sed positua dissensio. Nam ex sanctis Patribus, & ex ipsa sacra Scriptura D. Thomas, & omnes Scholastici contrarium fir- mant, nempe Paulum fuisse inferiorem, & subdi- tum Petri, nec ei æqualem in regimine. Bone Deus! qua fronte audent Aduersarij asserere eorum senten- tiam esse certissimam traditionem vniuersalis Eccle- siæ, cum habeat tot, tantisque insignes contradi- ctiones, quos vique ad fatietatem supra retulimus. Vereantur igitur vocare eorum sententiam traditio- nem Patrum, & Ecclesiae. Nam traditio Ecclesiae est in contrarium, & si in hac disceptatione breui- tati non studeam, latius demonstrarem discur- tendo per priora, & posteriora sæcula, Patres sem- per docuisse Primatum soli, & vni Petro collatum fuisse, licet breuiter hoc firmatum sit supra in pro- batione prima, secunda, & tertia. Vnde rectè dixit magnus Salmeronius *tom. 4. tract. 2. part. 3. nostram*

Tom. III.

sententiam esse traditionem Patrum, & tamen Anonymus contendit, suum signum, & Patrum esse traditionem. Ergo habebimus in Ecclesia duas traditiones Patrum sibi inuicem aduersantes, quid absurdius dici potest? sed proflus eliminanda, & detestanda est hæc noua associatio Pauli cum Petro in regimine, & Primatu Ecclesiae, quam Anonymus nouissime in Proscenium de- duxit.

31. Nam regimen Ecclesiae militantis fuit in- stitutum, vt optimè ex multis obseruat Duvallius *de Roman. Pontif. part. 1. quest. 2.* Bellaminus *lib. 1. cap. 9.* Pueronius *de Regul. Aristocrat. tom. 2. cap. 3. num. 3.* Paulianus *de Iubil. lib. 3. cap. 1.* & alij, ad instar Ecclesiae triumphantis tanquam quædam eius imago, sed in Ecclesia triumphante præter Deum, & post lapsum Luciferi, non adfuit alius Princeps, nisi solus Michaël sine societate alterius Angeli. Sic & in Ecclesia militanti præter Christum non est admittendus alius Princeps, & Caput, nisi so- lus Petrus sine societate Pauli, & post ipsum eius successores. Adde quod Gersonius Cancellarius Parti- sienfis *lib. de Insuperabilitate Papa, Consider. 8.* asse- rat nullam aliam politiam in Ecclesia contituisse Christum immutabiliter præter Monarchiam, & contrarium asserere, putat esse hæreticum. Sed si Christus post institutum Pontificem Petrum, insti- tuisset postea, vt vult Anonymus, etiam Paulum, mutasset regimen Ecclesiae contra id quod firmat Gersonius, & tunc Ecclesiae dici potuisset mutata, sicut etiam quælibet res publica censetur mutari, quando modus, seu forma gubernandi mutatur quod de Ecclesia dicere videtur absurdum, vt opti- mè obseruat Beccanus *in Man. Contr. lib. 1. cap. 1. num. 25.* Ergo contra Anonymum dicendum est cum Gersono regimen Monarchicum Ecclesiae, sem- per immutabiliter extitisse penes solum, & vnum Petrum.

32. Et idèd Concilia Generalia alium Pontifi- cem non agnoscent nisi Petrum, & eius successores, supra adduximus Concilium Florentinum, cui nunc addo Concilium Nicænum, *Can. 19. Arabic.* Concilium Nicænum 1. *Can. 4.* Concilium Chal- cedonense 3. *Act. 3.* Et Concilium Ephesinum, *tom. 2. cap. 16.* vbi sic habetur. Nullo dubium, imò sæculis omnibus notum est, Sanctum, Beatumque Petrum, Apostolorum Principem, & Caput, fidei- que columnam, Ecclesiae Catholicae fundamentum à Christo Regni Clauis accepisse, nec non per suc- cessores suos huculque viuere. Celebris est etiam locus alter *Concilij Generalis Lugdunensis sub Gre- gorio X.* Ipsa quoque (ait) sancta Romana Eccle- sia, summum, & absolutum Primatum & Princi- patum, super omnem Ecclesiam Catholicam obti- net, quem se ab ipso in Beato Petro Apostolorum Principe, & vertice, cuius Romanus Pontifex est successor, cum potestatis plenitudine recepisse ve- raciter, & humiliter recognoscit. Agnosce quæso quomodo Concilia, quando aperte, & clarè lo- quuntur de Primatu Ecclesiae, solum faciunt men- tionem de Petro, & nunquam de Paulo, & tamen Anonymus audet Paulum in Primatu Petro con- sociare: ergo Patres in omnibus Conciliis Ge- neralibus, dicendum est, immemores fuisse Pri- matu Pauli in Ecclesia? Ergo eorum verba in re tam graui fuerunt semper trunca, & manca? Absit hoc dicere, sed de Paulo nunquam men- tionem fecerunt; quia Christus Dominus aliud Caput in Ecclesia non reliquit, nisi Petrum. Itaque istum nouum, & alterum Pontificem, Paulum videlicet nostro Anonymo relinquamus; nos autem cum tota Ecclesia Diuum Paulum tanquam

N 3 Apostolum,

Apostolum, & inter Apostolos maximum, humiliter veneratur; sed Pontificem à Christo institutum solius, & vnum Petrum priuatiuè quoad Paulum constantè credendum esse putamus.

33. Et tandem, vt finem imponam huic sectioni, non deseram hic apponere aliquas Patrum auctoritates, in quibus faciendo mentionem de Petro, & Paulo, Petrum prærogatiua Primatus in Ecclesia extollunt; Paulum verò aliis laudibus cōdecorant; vnde ex hoc manifestè patet, Paulum cum Petro minimè Pontificem fuisse, vt perperam vult Anonymus. Pulcher locus est ille Cyrilli Hierosolymitani *Catech.* 6. vbi sit: Errorum autem aut latius se profertentem conuenerunt duo viri boni huc perlati, Petrus, & Paulus Ecclesie Præfati, & Simonem se Deum ostentantem, talemque existimatum confestim morte affectum. Nam cum Simon se se sublimem in Cælos, autum ita profiteretur, & in aërem demoniorum vehiculo ferretur, genibus flexis prouoluit ferui Dei, precum interuentu in magnum ei aculati sunt, & in terram cum deiecerunt. Vide lector quod in his verbis Petrus, & Paulus vocantur Ecclesie Præfati, quis detinebit Anonymum, vt ex illis non inferat suam solitam consequentiam; Ergo Paulus & Petrus fuerunt simul Pontifices; sed audi quid postea subiiciat Cyrillus: Nihilque saluum videtur tametsi mirabile sit; Petrus enim is erat, qui Clauis Cælorum circumferrebat, nec admiratione dignum; Paulus enim is erat, qui ad tertium vsque Cælum, & Paradisum raptus, arcana verba audierat, quæ homini proloqui nemini licet. In quibus verbis patet, quod Cyrillus simul, & in eodem contextu loquens de Petro, & Paulo, Petro Primatum Ecclesie attribuit, alludens ad illa verba Christi: Et tibi dabo Clauis Regni Cælorum, vnde in *Catech.* 17. vocauit etiam ipsum Principem Apostolorum, & Regni Cælorum Clauigeum, Sed aliis laudibus Cyrillus Paulum exornat, nec cum Petro participem de Primatu Ecclesie facit, verum alio nomine commendat, quod nimirum ad tertium vsque Cælum, & Paradisum raptus fuisse.

34. Quod etiam factum inuenio apud Gregorium Nazianzenum *Orat.* 26. in qua sic asserit: Paulus Magnus veritatis prætor, gentium in fide Magister, qui ad tertium vsque Cælum peruenit, qui Paradisi spectator fuit, &c. Sed statim, & in eodem contextu loquens de Petro, dicit: Hic quidem Petra vocatur, & fundamenta Ecclesie fideique credita accipit, &c. Vide quomodo caractere Primatus Ecclesie distinguat Nazianzenus Petrum à Paulo, Paulum multis exornat encomiis, sed Ecclesie Primatum vni Petro tribuit. Idem fecit D. Chrysostomus *Homil.* 9. de *pennit.* in qua plura encomia confert Petro, & Paulo; sed Primatum Ecclesie soli Petro attribuit. Et supra adduxi alia verba D. Chrysostomi *Homil.* 87. in *Ioann.* vbi ita loquitur. Cur tandem aliis prætermisissis, de his solum Petrum affatur, singularis siue eximius ex Apostolis, & os discipulorum & cæterus vertex erat. Et statim addit: Idcirco Paulus ascendit, vt cum studiose videret. Vnde ex omnibus superius dictis manifestè patet, quod Patres, quando loquuntur clarè & apertè de Primatu Ecclesie, tantum faciunt mentionem de Petro, & non de Paulo; & hoc etiam in illis locis, & in eodem contextu, in quo nominant Paulum simul cum Petro, & illis laudibus exornant; Primatum enim Petro soli conferunt. Et idè in terminis aliqui asserunt, Paulum, quoad Primatum fuisse Petro subditum, & inferiorem. Vide etiam præter citatos Patres Nicolaum Pontificem *Epist.* 1. ad Imperatorem Michaëlem, vbi laudat Petrum, & Paulum, tanquam duo lumina magna Cæli, in Ecclesia Romana constitutos; sed cum præcisè de dignitate, & auctoritate suæ sedis loquitur, soli Petro illam tribuit. Ioannes VIII.

in *Epist.* 18. ad Episcopos Manaducensem, & Equilestem, cum alias Petrum & Paulum Principes Apostolorum nuncupasset, tamen cum de sedis Apostolicæ auctoritate pressus agit, sedem vocat Petri. Et Leo IX. Ep. 1. ad Michaëlem Imperatorem loquens de Petro, & Paulo: Cathedralem, & Primatum tribuit Petro, Paulum verò Doctorem gentium vocat. Alios etiam Patres inuenies in sectione sequenti.

35. Sed piaculum existimarem, si ad confirmationem supradictorum, non addiderem verba Clem. VI. in Extr. Vigenitus Dei Filius; &c. vbi sic asserit: Quantum apud homines gloriosi Principes Terræ, Petrus, & Paulus, per quos Euangelium Christi Romæ resplenduit, & per quos Ecclesie religionis sumpsit exordium, qui facti Christiani populi per Euangelium genitores, gregis Domini Pastores, fidei Lucernæ, Ecclesiarum Columnæ, præ cæteris Apostolis peculiari quadam prærogatiua in ipso Saluatore fidei virtute præcellunt. Quorum VNI, scilicet Apostolorum Principi, sicut bono dispensatori Clauis Regni Cælorum commisit. Alteri tanquam idoneo Doctori, Magisterium Ecclesiasticæ eruditionis iniunxit, in speciali veneratione haberi debeant, &c. Vidisti amice Lector æqualia encomia, & laudes, quibus Clemens Pontifex exornat simul Petrum & Paulum, vocat enim illos Pastores gregis Domini, Lucernas fidei, Columnas Ecclesiarum; ex quibus verbis encomiasticis Anonymus noster certè inferet: Ergo Paulus & Petrus fuerunt simul Pontifices. Sed Clemens talem infringit conclusionem, nam statim declarat illam æqualitatem à se positam inter Paulum, & Petrum, non esse in ordine ad Primatum; & idè illic differentiam ponit inter Paulum, & Petrum, quoad supremum Ecclesie regimen: nam vni soli Petro tribuit (vt loquitur D. Augustinus, & D. Maximus) Clauem Pontificiæ; Paulo verò Clauem Scientiæ, dicens, vt visum est; Quorum VNI, scilicet Apostolorum Principi, sicut bono dispensatori Clauis Regni Cælorum commisit; alteri tanquam idoneo Doctori Magisterium Ecclesiasticæ eruditionis iniunxit. Hæc, vt dixi, Clemens Pontifex: cuius verba desumpta sunt à D. Maximo Taurinensi Episcopo *Hom.* 3. de Petro, & Paulo, qui, teste Genadio, ferè mille ducentis annis ante ipsum vixerat. Hanc etiam in æqualitatem inter Paulum & Petrum manifestat Ecclesia in orationibus appositis in Missa, quas recitat in eorum festiuitatibus. Nam in Oratione Diui Petri sic ait: Deus qui B. Petro collatis Clauibus Regni Cælestis ligandi, atque soluendi Pontificium tradidisti, &c. In oratione verò D. Pauli, hæc profert: Deus qui multitudinem Gentium B. Pauli Apostoli prædicatione docuisti, &c. Vide quomodo Ecclesia tribuat Petro Primatum, & Clauem potentie, alludens ad alia verba Christi: Et tibi dabo Clauis Regni Cælorum; Paulo verò tribuit Apostolatam, & Clauem scientiæ, iuxta illud, quod dixit Christus: Vas electionis erit mihi iste, vt portet nomen meum in Gentibus.

36. Denique, si aliquis curiosus mihi instaret, an præter verba superius allata: Ascendi Ierosolymam videre Petrum, in Epistolis D. Pauli extaret aliquis locus, qui pro Primatu Petri supra alios posset adduci. Et respondeo affirmatiuè ex consideratione Cardinalis Baronij *tom.* 2. *ann.* 57. *num.* 3. ex qua apparet Paulum in suis Epistolis, Primatum Petri supra alios ostendisse: nam 1. *Cor.* 1. ait: Ego quidem sum Pauli: ego autem Apollo: Ego verò Cepha: ego autem Christi. Ex quibus verbis Baronius colligit, quod cum Petrus Corinthi nondum prædicasset, sed tantum Paulus, & Apollo: qui se Pauli, aut Apollo esse dicebat, se quidem tanquam ad prædicationis auctores referebant: qui se verò se Cepha, aut Christi esse

assip

affirmabant, cum ad rationem prædicationis sibi vendicare non possent, ij ad Christum, tanquam Fidei auctorem, & ad Petrum velut Ecclesie Caput à Christo institutum, tantum respiciebant: neque hi à Paulo reprehenduntur; sed priores illi tantum, qui se aut Pauli aut Apollo esse contentiosè affirmabant, vt ex eodem Paulo constat, qui postea tantum in eos inuehitur, qui se aut Pauli, aut Apollo esse asserunt. Et licet hanc Baronij considerationem impugnet impietas M. Antonius de Dominis lib. 1. c. 9. n. 27. illam tamen defendunt Episcopus Massiliens. Coëffeteau, & Pater Bouerius, & merito. Nam quæro primò; Corinthij solium Cepham, qui nondum ipsis prædicauerat, neque illis præterquam nomine notus erat, inter alios Apostolos in Caput sibi constituerunt; cum enim id neque prædicationis, neque solius Apostolatus intuitu præterant, planè nulla alia videtur esse ratio, cur id dicerent, nisi quoddam Petrum in Ecclesia supremum Primatum gerere non ignorarent. Quid verò non tantum Paulus Cepham superaddiderit; sed ipsi Corinthij id de Cepha dixerint, aperte testatur Paulus, cum ait: Ego autem dico; quod vultisque vestrum dicit: Ego quidem sum Paulus; Ego autem Apollo: Ego verò Cepha. Quo fit, vt fallum sit, Paulum ad exemplificationem tantum nomen Cepha superaddidisse. Deinde certum est Paulum tantum, qui se aut Pauli, aut Apollo; non qui Cepha, aut Christi esse dicebant, reprehendisse.

37. Adducam etiam & alium locum D. Pauli manifestantis primatum Petri supra alios; sic enim Cor. 15. asserit: Tradidi enim vobis, quod accepi, quod Christus mortuus est pro peccatis nostris, & resurrexit tertia die, & quia visus est Cepha & post hæc viderim. Quæ verba videlicet, Et quod visum est Cepha, explanans Theophylactus, sic asserit: In primis, qui ceteris omnibus præinebat auctoritate, ponit. Vnde Pater Iustinianus ex Societate Iesu etiam dicta verba exponens, n. 6. hæc profert: ait Apostolus se tradidisse Corinthijs, Christum se videntem præbuisse Cepha, tanquam Apostolorum Principi, cuius apud omnes auctoritas summa esse debet. Ita Iustinianus; cui adde Estium, asserentem Paulum primo loco dixisse Christum visum esse Cepha, id est Petro, quia Petri tanquam Apostolorum Principis primus erat auctoritas, qui proinde primus nominandus erat. Et adducit Oecumenium obseruantem, quod Christus apparuit primum Petro tanquam primario Duci venerandi discipulorum Chori. Et tandem alium locum Pauli adducit pro Primatu Petri supra alios. Ioseph Stephanus Valentinus in lib. de potestate coactiua Rom. Pont. cap. 8. vbi sic ait: Glorietur licet Paulus, se ipsum gentium Apostolum, & à Hierosolymis ad Illyricum vsque Euangelium deuulisse; nunquam tamen sibi suo iure, quemadmodum Petrus, totius Orbis curam vendicabit. Habuit Paulus suos sibi præscriptos terminos. Aliis etiam omnibus secundum cuiusque mensuram, & regulam singularum sua regio contigit. Solius tamen Petri auctoritas nullis certis terminis circumscripta, non solum singulari, sed omnes provincias moderabatur, omniaque diuina auctoritate sibi commissa gubernat. Nos autem, ait Paulus 2. ad Corinth. c. 10. non in immensum gloriabimur, sed secundum mensuram regulæ, qua mensus est nobis Deus; mensuram peringentis vsque ad vos: non enim quali non peringentes ad vos, superextendimus nos. Sed singula diligenter perpendamus. Non inquit, in immensum gloriabimur, et auctore, id est, non diffuse, ac sine modo extollimur, & de alienis laboribus, vt ait Theodoretus asserimus; sed secundum mensuram regulæ, qua mensus est nobis Deus, cuius ius id est, partitus est nobis Dominus, atque singularim distribuit, mensuram per-

tingendi vsque ad vos. Suus cuique modus & mensura præscripta fuit, nec totus Orbis, vt in eo præfent singulis Apostolis contingit, sed pars. Quibus tanquam agricolis vineam distribuit Deus, vt ait Chrysostomus, & Theophylactus in hoc loco, si obuersari per singulas partes dispartit, & assignauit, vt in eas quas quisque susceperat colendas, diligenter incumberet. Petro tamen omnes creatura sunt tradita (vt S. Greg. lib. 7. Epistol. 95.) cum ipse (vt idem est auctor lib. 4. Epistol. 38.) primum sancta, & vniuersalis Ecclesia membrum fuerit, Paulus, Andreas, & Ioannes, singularim plebium capita. Ita Ioseph Stephanus, ex eius tamen sententia. Sed istam inferioritatem Pauli, erga Petrum, aliqui obseruant, bis hic Romæ Paulum demonstrasse. Nam vt notat ex Dionysio Areopagita Epistol. ad Timoth. Melchior Canus de locis Theol. lib. 6. cap. 3. Alexander Turre de Hier. Eccles. lib. 4. raz. 12. & alij, cum Petrus & Paulus ducebantur ad supplicium, extremas salutes sibi dederunt, & Paulus dixit Petro: Pax tecum fundamentum Ecclesiarum, Pastor ouium, & agnorum Christi; in quibus verbis recognouit illum vt Caput suum, & totius Ecclesie, alludens ad illa verba Matth. 16. Et ego dico tibi, quia tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam; & etiam alludens ad alia verba Ioan. 21. pascere oues meas. Deinde obseruant Rodolphus Cupers in tract. de Sacrosanct. Eccles. ad cap. oportebat dist. 79. fol. 123. & alij, quod cum Simon Magus per aëra à dæmonibus veheretur, dixit Paulus Petro. Tuum est impetrare, meum est orare; vt superioritatem Petri demonstraret. Et idè sapientissimus Ioannes Echius de Primatu Petri lib. 3. c. 37. sic asserit. Quantum verò ad Regimen, & potestatem attinet, sic Petrus fuit superior Paulo, quem velut Ecclesie Caput venerabatur, & quod Illustrissimus Princeps Georgius Saxonie Dux ponderabat pro Petro, quod cum Simon Magus illud ederet populo, dixit Sanctus Paulus se oraturum, vt Petrus præciperet. Vide, imperium agnouit in Petro, & in hoc ei cessit. Ita Echius.

38. Quod confirmatur ex his, quæ obseruant Nauclerus tom. 1. p. 2. lib. 2. c. 3. nempe hanc detectionem Simonis Magi, à D. Petro factam, demonstrare summam eius Præfecturam & Monarchiam in Ecclesia Christi. Sed satis inconcussè in hac sectione firmatum est, Paulum (vt ceteros Apostolos) fuisse parum Petro in ordine ad Apostolatam, at in ordine ad Regimen fuisse Petro subditum & inferiorem, & præter Doctores vbi supra vsque ad fatiorem citatos, vide Bouerium in censura contra M. Antonium de Dominis lib. 1. c. 3. Videat modò Anonymus, quo pacto potuerit Paulum, Pontificem cum Petro facere.

SECTIO III.

Continens Responsum ad argumenta adducta ab Anonymo pro Papatu D. Pauli.

§. 1. **R**estat modò (vt magis nostra sententia firmetur) respondere ad argumenta in contrarium adducta ex auctoritate multorum Patrum, qui indissolubili societate annectentes Paulum cum Petro, æqualitatem inter ipsos adfuisse demonstrare videntur. Sed ex superius dictis clara est responsio: nam fuisse æquales in eodem genere, nego; si in diuerso genere concedo. In ordine ad Apostolatam, concedo; in ordine ad Primatum, nego. Quoad clauem potentie, nego; quoad clauem doctrine, concedo. Verum perpendamus aliqua loca adducta ab aduersariis; Asserunt primò, Petrum, & Paulum

vocari ab aliquibus Patribus Præces Apostolorum & quod summam principalem Apostolorum obtulerunt. Sed quid ad rem? Ergo Paulus est æqualis Petro in ordine ad Primatum? Nego consequentiam. Addeat Anonymus ipsos Sorbonicos. Si citaque asserit Episcopus Massiliensis Coiffeteau contra *M. Antonium de Dominis*, lib. 1. c. 4. n. 2. Petrum, & Paulum Principes Apostolorum vocarunt, Hieronymus, Moses Barcephas Syrus, Nicolaus I. Ioannes VIII. & alij. In diuerso genere fatemur, in eodem negamus. Hoc discrimen: de quo plura alijs, ipsi Sanctissimi Patres nos docuerunt. Maximum, qui Gennadio teste, ante fere mille ducentos annos Ecclesiam Taurinensem, summa pietate, & doctrina rexit, fat fuit hic testem citasse. Is igitur cum Christianæ fidei, ac Ecclesiarum omnium Principes nuncupasset, quo sensu accipiendum esset, istam significandum dicit. Cum (inquit) omnes Beatissimi Apostoli parem gratiam apud Dominum Sanctitatis obtineant, nescio quo tamen pacto Petrus, & Paulus videntur præ cæteris, peculiari quadam in Salvatore, fidei virtute præcellere; quod quidem Petro (attende discrimen) sicut bono dispensatori Clauem Regni Cælestis dedit, Paulo itaque idoneo Doctore, Magisterium Ecclesiasticæ Institutionis iniunxit, scilicet, ut quos iste erudiret ad salutem, ille suscipiat ad quietem; ut quorum corda Paulus patefecerit doctrina verborum, eorum animabus Petrus aperiat regna cælorum. Clauem enim quodammodo à Christo scientiæ & Paulus accepit. Ambo igitur Claves à Domino accepertunt, scilicet scientiæ iste, ille potentia: diuinitas immortalitatis ille dispensat, scientiæ Thefauros iste largitur. Itaque vides Petro suum constare Primatum etiam si Paulus Princeps, & ipse Apostolorum dicatur. Est enim Princeps Petrus iurisdictionis auctoritate, est idem Paulus merito Doctrinæ. Hucusque Coiffeteau. Et ante illum Cardinalis Bellarminus, quem atque Aduersarij pro sua sententia adducere: sic enim ait, lib. 1. de Romano Pontifici, cap. 27. Sicut Petrus dicitur Princeps Apostolorum, qui institutus est Caput, & Pastor ouium, ita etiam Paulus dici potest Princeps Apostolorum, quia munus Apostolicum exuberantissime adimpleuit. Ita ille; cui etiam adde Ioannem Vviggerts in 2. 2. D. Thomas de Fide, & Spe, & Charitate, ad quest. 1. art. 10. dub. 1. num. 102, tract. de Pontifice. Ergo licet Paulus etiam vocetur Princeps Apostolorum, non sequitur (ut volunt aduersarij) fuisse Pontificem cum Petro, & Caput Ecclesiæ, cum in diuerso genere dicatur Paulus Princeps Apostolorum à Petro. Et hoc dicere volunt Patres adducti, nec aliter intelligendi sunt. Et idem, præter Doctores citatos vide Zachariam Bouerium in *Censura contra M. Antonium de Dominis*, lib. 1. cap. 5. vbi optime explicat in quo sensu Patres vocent Petrum, & Paulum Principes Apostolorum, absque præiudicio Primatus Petri; quod etiam probauit in c. 11. Itaque, quando Petrus seorsim vocatur Princeps Apostolorum, tunc intelligitur esse Princeps respectu omnium Apostolorum, etiam respectu Pauli, quia respectu omnium habet curam, & gubernationem pastoralem, Nemo enim excipitur ab eo, quod illi dictum est, pascite oues meas. Quod autem Petrus, & Paulus simul vocantur Principes Apostolorum, hoc intelligendum est, non de vero Principatu, aut gubernatione Pastoralis; sed de eminentia laborum, ac molestiarum, in quibus illi duo præcellere. Ita magna est differentia inter Petrum, & Paulum. Primum, quia Petrus duplici titulo vocatur Princeps Apostolorum: tum propter eminentiam potestatis, seu præfecturæ, tum propter eminentiam laboris. At Paulus, posteriori tantum. Secundum, Petrus, & seorsim solus,

& coniunctim cum Paulo vocatur Princeps. At Paulus seorsim nunquam; quod bene notandum est. Et ita docet Martinus Becanus de Republ. Eccl. lib. 1. c. 4. num. 15.

2. Secundum. Alias Patrum auctoritates adducunt aduersarij, asserentes, Petrum, & Paulum fuisse fundamenta Ecclesiæ, concedo: ergo fuerunt in summa Potestate, & Iurisdictione: ergo constitunt vnicum Principem, & Caput Ecclesiæ, nego. Et alioquin de omnibus Apostolis hoc posset dici; nam non solum à Patribus, sed etiam à sacris litteris vocantur Ecclesiæ fundamenta. Audi itaque ex præclara Societate Iesu Turrianum 1. 1. in 2. 2. D. Thomas, disp. 15. dub. 1. ita aientem: Tribus modis Apostoli dicuntur fundamenta Ecclesiæ sine vilo tamen Petri præiudicio. Vno modo, quia ipsi primi Ecclesiæ vbique fundarunt. Secundum, ratione Doctrinæ illis reuelatæ, quam omnes prædicauerunt. Tertio quia omnes habuerunt potestatem in omnes Ecclesias, quamuis Petrus peculiariter, ut illi in Primatu succederent. Hæc Turrianus. Nihil igitur officit ad Primatum Petri, quod Paulus cum ipso vocetur à Patribus fundamentum Ecclesiæ: nam ex hoc (ut patet ex Turriano) non potest deduci, fuisse æqualem D. Petro in Regimine; ut malè inferunt aduersarij. Qui quidem audiunt etiam Zachariam Bouerium, in *conuersione*, tom. 2. in *demonstratione*, 3. *Symboli de Veritate capituli visibilis*, art. 8. asserentem, cum qua differentia, Paulus cum cæteris Apostolis, & Petrus dicantur fundamenta Ecclesiæ. Apostoli (ait idcirco fundamenta nuncupantur, quia fundauerunt Ecclesiam in fide, & Doctrina Christi. Quem admodum ait Paulus 1. *Corinth.* 3. Vt sapiens Architectus fundamentum posuit. Quod etiam tradit Beatus Ignatius *Epist.* 5. Vna est Ecclesia (inquit) quam fundauerunt Sancti Apostoli in Sanguine Christi, propriis sudoribus, & laboribus. Petrus verò singulari quodam modo Ecclesiæ fundamentum dicitur, quia supremus Rector, ac Gubernator Ecclesiæ à Christo institutus est. Ita ille, quod etiam solius docuit in *Censura contra M. Antonium de Dominis*, part. 2. lib. 1. c. 6. Vide etiam Tannerum tom. 3. disp. 1. quest. 1. punct. 7. §. 28. Ioannem Vviggerts in 2. 2. D. Thom. tract. de Pontifice ad q. 1. art. 10. dub. 1. n. 24. eum seq. Alphonsium de Castro aduersus *Hæres.* lib. 10. vers. *Papa*. Dico itaque quod Paulus, & alij Apostoli dicuntur fundamenta Ecclesiæ, quia omnes fundarunt vbique illam, non enim Petrus solus per se conuertit totum Mundum ad fidem, sed diuersas Religiones susceperunt, ad fidem Christi adiuuauerunt. Vnde Paulus ad *Rom.* 15. ait. Sic autem prædicauit Euangelium hoc, non vbi nominatus est Christus, ne super alienum fundamentum ædificarem. Admittimus igitur Paulum, & alios Apostolos suis modis dici fundamenta Ecclesiæ, sed tamen addimus peculiarem fundamenti rationem competere Petro. Vnde sequitur proinde, quod sit ipse vniuersalis Rector, & Caput Ecclesiæ. Vide præter Doctores citatos Pitagianum in 3. *sentent.* tom. 2. disp. 25. q. 2. art. 1.

3. Tertio. Non obstat auctoritas aliquorum Patrum vocantium Paulum Collegam D. Petri: nam hoc nomen etiam vsurpat in eo, qui minorem habet potestatem, & dignitate sit inferior; alioquin omnes Episcopi essent pares Summo Pontifici, & in eodem honoris culmine, ac dignitatis Ecclesiasticæ æquali gradu collocati; ut notissime perperam voluit impius Claudius Salmasius de *Primatu Papæ* lib. 1. cap. 6. fol. 94. & 95. nixus auctoritate D. Cypriani *Epist.* 2. ad *Antonianum*, in qua vocauit Cornelium Pontificem Romanum Collegam suum. Et idem dicendum est quod sicut D. Cyprianus, vocando Pontificem Collegam suum, non intellexit facere illum

illum æqualem sibi, vt certum est. Ita & Patres ab aduersariis adducti vocando Paulum Collegam Petri, non intendunt facere Paulum æqualem Petro: nam, vt dictum est, nomen, Collega, aliquando non significat omnimodam paritatem, vnde adducam hic verba eruditi Jacobi Pamelij in *Epist. 4. Cypriani*, vbi vocauit etiam Fabianum Pontificem Collegam suum, & idem Pamelius ait: Collegæ dicuntur, non illi dumtaxat, qui eiusdem potestatis sunt, vt duo Consules, duo Tribuni, sed & qui eiusdem sunt Collegij. Vnde & presbyteri Episcoporum Collegæ dicuntur à Concilio Carthaginensi IV. can. 25. Atqui quæto sint Episcopi inferiores presbyteri, infra demonstrabimus. Potest ergo quis Collega esse sui superioris, non ea tamen ratione, qua ille superior est. Hinc in Concilio Africano Aurelij Carthaginensis Episcopi Collegæ dicuntur omnes Episcopi, Consecrantes, ac Coepiscopi, can. 21. 22. ac 31. Et tamē tanta fuit Carthaginensis Episcopi præeminentia, vt nihil, illo inconsulto, ceteris Episcopis, ac Primatibus Numidiæ, ac Mauritaniæ, agere liceret, can. 20. eiusdem Concilij. Hæcque Pamelius. Quæ quidem desumpsit à Doctore Parisiensi, Remundo Rufo, qui in *Apologia pro Pontifice Romano, contra Molinæum fol. 119.* post multa sic affecti: Potest ergo quis Collega esse superioris sui, non ea tamen ratione, qua ille superior est. Suetonius de Augusto sic scribit: Perpetuam Tribunitiam potestatem recepit, in qua semel, atque iterum per singula lustrâ Collegam sibi cooptauit. Ibidemque ait de Cæsare: Nemini vero dubium est Tribunum illam Collegam Augusti potestate, dignitateque, nisi Tribunitiam potestatem non fuisse. Ita ille. Dico igitur, quod si ceteri presbyteri dici potest Collega Episcopi, non quatenus Episcopus est Episcopus, sed quatenus Episcopus est etiam Presbyter. Ita Paulus Apostolus dicitur à Sanctis Patribus collega Petri, non quatenus Petrus Papa & Caput Ecclesiæ est, sed quatenus Petrus est etiam Apostolus. Itaque Paulus, & Petrum concedo Collegas fuisse ratione prædicationis, & Apostolatus; sed in regenda Ecclesiâ, & quoad Primatum, Paulum infatorem fuisse Petro, dicendum est.

4. Quæto, ad argumentum, quod aduersarij adducunt, & de quo exaltant, & Io triumphe videntur ceteris, D. Epiphanium asserere, Paulum, & Petrum fuisse Episcopos Romanos: Ergo fuit par Petro in Primatu Ecclesiæ. Respondeo primò. Quod Epiphanius loquendo in terminis de Primatu Ecclesiæ, sic ait, in *lib. Anchoratus, non longe ab initio*: Ipse Dominus constituit Petrum primum Apostolorum, Petram firmam, super quam Ecclesiâ Dei ædificata est. Itaque secundum Epiphanius in primatu Paulus nõ est par Petro; quia ait ipse, Petrum fuisse à Christo constitutum primum Apostolorum: Ergo & Pauli. Et super Petrum Ecclesiâ fundatam esse: ergo non super Paulum. Deinde *lib. 2. Hæres. 51.* post multa sic concludit. Quare Petrum Discipulorum suorum Principem elegit, vti perspicue declaratum est. In quibus verbis Dionysius Perapoliensis animaduertens n. 17. sic ait: Egregius locus, ex quo liquet Petrum Andreæ, ac ceteris Apostolis, non ætatis, aut vocationis ordine, sed Principatus, ac Dignitatis anteponi. Ergo etiam & D. Paulo. Itaque D. Epiphanius, quando dixit Paulum fuisse Episcopum Romanum, reducendus est ad bonum sensum, & explicandus. Idem respondeo secundò, contra Primatum D. Petri, hoc argumentum adduxisse terram illam pestem Ecclesiæ, Marcum Antonium de Dominis. Dico igitur, solum Petrum Episcopum Romanum extitisse. Vnde passim Patres Romanæ Ecclesiæ, Petri Cathedram vocant. Pro omnibus adducam sancti Optatum *lib. 2. contra Donatistas*, sic affectem: Negare non potes, scire te in Vrbe Roma Petro primam Cathedram Episcopalem esse collatam

in qua sederit omnium Apostolorum, (ergo & Pauli) Caput Petrus; vnde & Cephas appellatus est. Ita ille. Igitur dicitur à D. Epiphanio Paulum cum Petro, Episcopum Romanum fuisse, non quia Episcopus, & in rigore fuerit, sed quia socius, & Collega D. Petri, fundauit simul cum ipso Ecclesiâ Romanam cuius tamen Episcopatus penes Petrum stetit. Vide Franciscum Agricola *tract. de Primatu S. Petri Apost. cap. 10. in sua monitione ad Lectorem*. Igitur quando Epiphanius dixit Paulum fuisse Episcopum Romanum, hac ratione dixit, qua Episcopalia munera Romæ exercuit.

5. Quod potest confirmari ex opinione Ferdinandi Ddrotis Sorbonici in Diuum Irenæum *lib. 3. cap. 3.* vbi sic ait: Mihi perplacet Sanderi doctissimi Theologi conciliatio, Petrum quidem Clemente ordinasse, sed huic Linum, & Cletum in Catalogo Episcoporum Romanorum præponi, Quod eos Petrus sibi coadiutores adiuuisset. Ita ille. Si igitur secundum Ferdinantiu aliqui Patres apposuerunt, & vocant, Episcopos Romanos Linum, & Cletum, non quia verè fuerunt Pontifices, sed quia in vita D. Petri fuerunt eius Coadiutores: quid miru, si D. Paulus ab Epiphanio vocetur etiam Romanus Episcopus, non quia talis fuisset, sed quia magis quam Linus, & Cletus D. Petri coadiuuat & in Ecclesiâ Romana fundanda fuit eius socius, & Collega. Sed notandum est hic cum P. Zacharia Bouerio in *Censura M. Antonij de Dominis lib. 4. c. 1.* quod duplex fundationis genus quoad rem spectat, considerandum est, vnum quidem, quod per Euangelij disseminationem, & fidei prædicationem peragitur: ea verò est huius fundamenti ratio vt tum primum aliqua Ecclesiâ fundari dicatur, cum populus ab errore reuocatus, ad Christi fidem conuertitur. Alterum est cum populo ab errore conuerso, & Christi fide imbuto, nouus ibi Episcopatus erigitur, & Episcopalis Sedes in Ecclesiâ fundata à suo Episcopo administratur. Primum quidem fundationis genus, si Romanam Ecclesiâ spectamus, Petro, & Paulo æquè conuenire potest, vterque enim Romæ Euangelium disseminauit, vterque in Romana Vrbe ad Christi fidem introducendam laborauit, & quamquam prior Petrus ad eam accesserit, quo fit, vt etiam vterque hoc fundationis genere ipsius Ecclesiæ fundator appellari queat. Vnde ex hoc sequitur, vt Romani Pontifices Petrum, & Paulum Romanæ Ecclesiæ auctores cognoscunt, Bullas sub vtriusque nomine conficiant, vt infra dicemus, plumbeum sigillum vtriusque imagine connectant, vtriusque officium simul coniungant ac in omniferè Pontificali munere, cum B. Petri memoriam celebrant, Paulum à Petro nunquam disungant, neque enim id alia ratione præstant: quàm quod æquè à Petro, & Paulo Romanam Ecclesiâ hoc fundationis genere fundatam esse profitentur: at verò si alterum fundationis genus spectes, Petrus dumtaxat Romæ Ecclesiæ fundator fuit, is enim solus Romanam Ecclesiâ vt proprius Episcopus rexit, solus sine Paulo eam Ecclesiâ, ac simul cunctas Orbis Ecclesias Pontificali auctoritate administravit. Vide etiam eundem Bouerium *lib. 2. c. 7. & c. 4.* vbi firmat, quod licet Paulus cum Petro in Romana Ecclesiâ fundanda laborauerit, non tamen illius Episcopus fuit, aut Roma simul duos Episcopos habuit, sed vnum Petrum dumtaxat. Dicitur itaque Romana Ecclesiâ à duobus Apostolis fundata, eo quod Petrus primum, deinde Paulus Romanum populum Christiana fide imbuerint, at Episcopatus tantummodò apud Petrum mansit. Et ita hanc sententiam in terminis, præter Bouerium vbi supra, tenet Coëffeteau *contra Remppbl. M. Antonij de Dominis tom. 2. lib. 4. cap. 1. n. 8. & 11.* vbi sic ait: Iuxta operas Principes Apostolorum, ac de communi consilio, cum alterum Romæ natus esset

ELANÆ
Omnia
TO. III. IV. V
E. III

esset, rebus Ecclesiæ consuluisse, nullus dubitat. Sed Paulus esse Romæ Episcopum, si Ecclesiastici vocabuli vis, & energia attendatur, vix est, vt concedi possit, vt in Cathedram ibi figere non potuerit, occupata (vt omnes Patres asserunt) ea Sede à Petro Apostolorum Corypheo. Accedit, quod cum Paulus Gentium Apostolus diuinitus constitutus esset, vt omnibus nationibus Euangelij lucem præferret, nulli certo loco astringi, ac veluti alligati dedit. Quod ergo à quibusdam scriptoribus Paulus inducitur Episcopus Romanus, ad functiones Episcopales, quas Paulus vbique obire licuerit, omnino referendum est, non ad Cathedram illam erectionem, quam vni Petro acceptam habet Ecclesia Romana. Sic ergo intelligendus Epiphanius, qui expressis verbis Paulum cum Petro Episcopum Romanum facit, scilicet ad munera Episcopalia respexit, cum tamen cum non latet Episcopatus Romani propriè spectati fundamenta, vnum icellè Petrum. Hinc scilicet, vt ostendimus, plerique eorum, qui Catalogos Romanorum Pontificum contexunt, à Petro, prætermisso Paulo, initium ducunt, ac demum ad Linum, Clementem, ac deinceps alios progrediuntur. Hucusque Episcopus Massiliensis. Vnde D. Augustinus *Epist. 164.* recenset Episcopos Romanos à Petro, ad Anastasium *tom. 2.* his verbis: Quanto certius, & verè salubriter ab ipso Petro numeramus, cui totius Ecclesiæ figuram gerenti, Dominus ait: Super hanc petram edificabo Ecclesiam meam. Petrus enim successit Linus, Lino Clemens, &c. Vide etiam Amicum *tom. 4. disput. 5. sect. 1. num. 6.* qui adducit D. Irenæum. Hinc Patres aperte, & clarè Romanam Cathedram, & Episcopatum D. Petro tribuunt, vt Gregorius *Epist. 37. ad Eulogium Episcopum Alexandrinum.* Hieronymus *lib. de viris illustribus. c. 1.* Damascus *in vita D. Petri.* Severus Sulpitius *Hist. Sacr. lib. 2. D. Leo serm. 1. in natal. B. Petri, & Pauli.* Bernardus *Epist. 237. ad Eugenium Papam,* & alij communitè. Et idè sententiam superius impugnatam, nempe Paulum fuisse etiam Episcopum Romanum, latè, præter doctores adductos, refellit Martinus Becanus de *Republ. Ecclesiast. lib. 3. cap. 2. per totum,* & idè Ioannes Lorinus *in Acta Apost. c. 28. vers. 31. in fine* loquens de Petro, & Paulo sic asserit: Dempta Primatus, & Romani Episcopatus in Petro prærogatiua, paria ferè omnia de vtroque prædicant Patres, vt proprio de hac re sermone demonstrati. Nec aliter Epiphanius ambos vocans Romanos Episcopos intelligendus est, quàm propter functiones Episcopales, quas vbique licuit Paulo obire, etiam Romæ, sed salua dicta Petri prærogatiua Capitis. Hæc Lorinus. Vide etiam ex Doctoribus Sorbonicis Nauclerum de *Monarch. tom. 1. part. 2. lib. 4. cap. 10.*

6. Ex his omnibus breuiter contra Aduersarios assero, Petrum, & Paulum fuisse Episcopos Romanos hoc modo, videlicet Petrum propriè, ac titulo; Paulum officio adiutoris Petro subordinati. Hinc Photius *in Bibliotheca cap. 254. fol. mihi 103.* loquens de Ioanne Apostolo Ephesi Episcopo, sic ait: Ab exilio reuocatus, Ephesinæ præfuit Sedi, & per se cum septem Episcopis Ephesinam Diocesim rexit. Ita ille. Itaque tempore D. Ioannis, regebant Ecclesiam Ephesinam octo Episcopi, non quia omnes essent Episcopi Ephesini, sed Ioannes erat propriè, ac titulo Episcopus, alij verò septem erant Episcopi officio adiutorum. Ioanni subordinatorum. Sic dicendum est in casu nostro, fuisse Petrum, & Paulum Episcopos Romanos, Petrum propriè, Paulum tanquam eius coadiutorem.

7. Et tandem ad confirmationem suprascriptorum, apponam hic verba Sulpitij Seueri *lib. 2. Hist.* sic asserentis: Et tempore Diuina apud Vibem Religio in-

ualuerat Petro, vti Episcopo gerente, & Paulo postea quàm ab iniuncto Prædicatori Iudicio Cæsarem appellauerat, Romam deducto, ad quem audiendum plures conueniebant, qui veritate intellecta, virtutibusque Apostolorum, quas tunc crebro ediderant, permoti ad cultum Dei se conferebant. In quibus verbis aperte patet, Sulpitium Episcopatum Romanum soli Petro tribuere, cum tamen faciat mentionem de Paulo, & ipsum confociet Petro in virtutibus, & prædicatione, non autem in Episcopatu. Quod etiam patet apud D. Hieronymum, in Catalogo ad Dextrum Prætorij Præfectum, vbi docet Petrum Romæ viginti quinque annis Cathedram Sacerdotalem tenuisse, & statim loquens in eodem contextu de Paulo asserit tantum, quod pro Christo Romæ truncatur. Et in libro Pontificali, qui Damaso, vel Anastasio tribuitur, hæc de Petro habentur: Petrus ingressus Vibem Romanam sub Claudio Cæsare, ibi sedit Cathedram Episcopatus annos vngiquatuor, mensum vnum, dies octo. Hic martyrio cum Paulo coronatur post passionem Domini annis triginta octo. Vide quomodo apponat Paulum socium Petro in martyrio, non autem in Cathedra. Malè igitur Anonymus aulicus est confociare Paulum cum Petro in Episcopatu Romano: nam Cathedra Romana semper penes vnum Petrum fuit. Recognoscatur etiam Anonymus Bedam *in Act. Apost. cap. 15.* vbi sic ait: Scimus Petrum, & Paulum Apostolos anno post resurrectionem Domini trigesimo octauo, id est vltimo Neronis anno passos fuisse martyrium, & B. Petrum Romæ viginti quinque annos Episcopalem sedit Cathedram. Vide quomodo Beda loquens de Petro, & Paulo Romæ simul degentibus, in Cathedra tamen solum Petrum constituat, & Episcopum Romanum esse dicat. Quod etiam manifestat Prudentius Hymno 2. de sancto Stephano. Hic Romæ iam regnat duo Apostolorum Principes. Alter vocatur Gentium. Alter Cathedralem possidens primam, recludit creditas Aternitatis Ianuas. Satis igitur ex omnibus suprascriptis remanet labefactum argumentum desumptum ex Epiphanio, qui vocauit Petrum, & Paulum Episcopos Romanos, nã sano modo Epiphanius intelligendus est, & in eo sensu, in quo supra à nobis explicatum est. Adde, quod etiam negandum est Aduersariis, Epiphanium vocare Petrum, & Paulum Episcopos Romanos, sed vt ex textu Græco translaturandum est, Episcopos apud Romam, est enim magna differentia, aliquos v. g. esse Episcopos Cathanenises, & esse Episcopos in vrbè Cathanæ. Latius hoc argumentum refellere volui, quia defensores Anonymi Achillem suum putabant.

8. Quintò, non obstat argumentum ab Aduersariis adductum, nempe Pontifices vocari successores D. Petri, & Pauli; nam respondeo, ita Patres locutos fuisse, non quasi Paulus cum Petro iunctus, fuerit Caput Ecclesiæ, & Pontifex Romanus; sed quia cum Petro fundauit Ecclesiam, Prædicatione, Miraculis, Martyrio, &c. Et idè ex hoc Patres vocant Pontifices, successores Petri, & Pauli. Sed non deseram hic apponere verba Ioannis à Capistrano de *Auctor. Papæ, part. 3. secunde partis principalis. fol. 113.* vbi sic ait: Romanus Pontifex non solum Petri, sed etiam Pauli successor est, Petri quidem in plenitudinem potestatis, Pauli verò in plenitudinem legationis, id est Scientiæ. Ergo Pontifices dicuntur successores Petri, & Pauli, non in eodem, sed in diuerso genere. Et vt penitus remaneant Aduersarij conuicti, adducam hic verba D. Epiphani *Hæc. 41. fol. mihi 100.* vbi sic ait: Credo, Hyginij Papæ temporibus fuit, qui in Apostolorum Iacobi, & Petri, & Pauli successione nonnum locum tenebat. Quid ad hæc verba respondebant Aduersarij ipsi asserunt Petrum, &

& Paulum fuisse Pontifices, quia Patres asserunt Pontifices fuisse successores Petri, & Pauli, non solum duos, sed etiam tres Pontifices in Ecclesia habebimus, quia ut vidisti, Epiphanius dicit Hyginium Patrem, non solum fuisse successorem Petri, & Pauli, sed etiam Jacobi. Hic locus D. Epiphanius penitus aduersarios euerit & conuincit, & idem recte obseruauit Bouerius in *Censura M. Antonij de Dominis lib. 1. cap. 5.* Quod si Romani Pontifices aequè in eorum bullis Petri, & Pauli nomen vsurpent, hos duos Apostolos merito venerantur, eo quod simul Romanam Ecclesiam fundauerint, & eandem proprio sanguine consecraverint, manente tamen illibato Primatu Petri. Vnde modo superius explicato, venit intelligendus Eusebius *lib. 3. c. 21. Hist.* asserens Clemen-tem III. in vrbe Roma tenuisse Pontificatum post Paulum, & Petrum. Quæ omnia confirmantur ex responsione ad aliud argumentum Anonymi, asserentis Pontifices sedere in Throno D. Petri, & Pauli, ut de seipso testatur Gregorius VII. in Excommunicatione lata contra Henricum IV. anno 1180. Ergo, ait Anonymus, Paulus fuit Pontifex simul cum Petro, sed non obseruauit, vel noluit obseruare, Gregorium VII. in dicta Bulla posuisse, & agnouisse differentiam inter Petrum, & Paulum; vnde in principio dictæ Bullæ sic ait: Beate Petre Princeps Apostolorum, & tu Beate Paulus Doctor Gentium dignamini quæ loquas vestras ad me inclinare, &c. Ergo dicendum est sedere Pontifices in Throno D. Petri, & Pauli, quia sunt eorum successores, sed diuerso genere, dicuntur enim sedere in Throno D. Petri in ordine ad Clauem potentis, & idem dixit Gregorius VII. Beate Petre Princeps Apostolorum; dicuntur sedere in Throno D. Pauli in ordine ad Clauem scientiæ, & idem dixit Gregorius, & tu Beate Paulus Doctor Gentium, & eligitur Pontifex sedent in Throno D. Petri, & D. Pauli, & dicuntur eorum successores, quia ambo Ecclesiam Romanam fundauerunt: Petrus ut Caput habens Clauem Potentiæ, Paulus ut Apostolus Clauem scientiæ. Vnde ex his patet responsio ad aliam auctoritatem Patrum asserentium Pontifices esse Vicarios D. Petri, & Pauli. Nam respondeo hoc esse verum, sed diuersa ratione. Audi Coëffeteau vbi supra contra M. Antonium de Dominis *tom. 2. lib. 4. cap. 1. num. 12.* Pontifex dicitur Vicarius Apostolorum, quod in laboribus eorum introierit. Dicitur Vicarius Pauli, quod Romanæ suæ auctoritatis sedens nactus sit, quam Paulus sua doctrina illustrauit, ac etiam suo sanguine conserperit, & veluti sacerdoti. Dicitur verò Vicarius Petri, quod eam Cathedram insidat, in qua Petrus Episcopus sedet.

9. Sextò; non obstat etiam argumentum desumptum ex verbis Pontificum asserentium efficere aliquid auctoritate D. Petri, & D. Pauli. Nam ad illud optime respondet Martinus Becanus *de Reipub. Eccles. lib. 3. cap. 2. num. 5.* Cui adde Nicolaum Coëffeteau loco citato contra M. Antonium de Dominis *tom. 2. lib. 4. cap. 1. num. 12.* asserit enim Apostolicam auctoritatem, qua potitur Pontifex, etiam in Paulo refulsisse, quippe qui non secus ac Petrus, Christi Apostolus fuerit. Quare mirum esse non debet Pontificis, quem hæredem Apostolorum nuncupat Hieronymus, potestatem ad Paulum etiam referri, maximè verò, quod cum Petro operam nauarit, & Ecclesiam instituerit, quodque totum sanguinem cum doctrina ei profunderit. Igitur, dicuntur Pontifices multa præstare auctoritate Petri, & Pauli, quod vterque nouellam illam plantam excolerit, ac demum errore suo asperserit, ac irrigauerit. Sed primas in ea Ecclesia fundanda habuit Petrus, tum quod primus Romæ Euangelium promulgauerit, tum quod eam sedem pro auctoritate Capitis Ecclesiæ ad summæ dignitatis gra-

dum euererit. Paulus equidem cum secutus, institutos in fide Romanos confirmauerit, sed sedem Romæ non fixit, cuius ratione eius Vrbs Episcopus cenferi possit. Ita ille, quem ex industria sapius in hac Disceptatione adducere volui, ut appareat armis contra aduersarios desumpta, etiam esse à præclaro Mulo Sorbonico.

10. Confirmant hanc responsionem verba nostri Patris Duardi in *Bulla Cæne lib. 2. can. 1. quest. 5. vbi sic ait: Licet Pontifex dicat Censuras ferre auctoritate Petri, & Pauli, non intelligitur eas ferre auctoritate diffusa in eum à paulo, sicut diximus de Petro, sed quia Diuus Paulus Ecclesiæ Romanæ vnà cum D. Petro fuit cooperatores, & fundatores, non tamen fuerunt in eodem tempore duo Pontifices, quia in Ecclesia duo Pontifices eodem tempore esse non possunt, quoniam hoc esset contra Christi institutionem, qui vnum solumtaxat Principem totius Ecclesiæ constituit, & tanto fortius, quia minueretur Pontificia potestas; per coadiutores autem Pontificis Maiestas in nullo minuitur, quoniam penes coadiutores non ius ipsum, ac titulum potestatis transferre dicitur, sed tantum administrationem maiorem, vel minorem ad sui habitum. Hæc Duardus.*

11. Nec deseram hic apponere verba Antonij Poli, quæ satis deseruiunt pro responsione, quo sensu Pontifices dicuntur successores D. Petri, & D. Pauli; efficere aliquid auctoritate D. Petri, & D. Pauli, & quo pacto dicuntur Petrus, & Paulus Episcopi Romani, sic itaque asserit in Lucidario potestatis Papalis *lib. 4. fol. 36.* Solus Petrus fuit superior, omnes alij subditi, etiam Paulus, sed in rebus gestis Papalibus Paulus Petro coniungitur, quia vrbem suo martyrio consecratur, & in passione fuerunt socij. Ita ille.

12. Vnde Bouerius, ut supra obseruauimus in Censura Contra M. Antonium de Dominis *lib. 4. cap. 1.* rectè notat, quia Petrus, & Paulus fundauerunt Ecclesiam Romanam prædicatione, & Romanos ad Christi fidem conuerterunt; hinc fit ut Romani Pontifices, Petrum, & Paulum Romanæ Ecclesiæ auctores agnoscant, Bullas sub vtriusque nomine conficiant, plumbeum sigillum vtriusque imagine cohererent, vtriusque officium simul coniungant, ac in omni ferè Pontificali munere cum B. Petri memoriam celebrant, Paulum à Petro nunquam disiungant, neque enim id alia ratione præstant, quam quod aequè à Petro, & Paulo Romanam Ecclesiam prædicatione fundatam esse profuerunt. Malè igitur Anonymus ex verbis, quæ aliquando in Bullis Pontificiis apponuntur, videlicet auctoritate D. Petri & D. Pauli, & e malè, inquam, infert æqualitatem Pauli cum Petro in primatu Ecclesiæ, nam quoad primatum semper fuit Paulus subditus Petro, & ei subordinatus. Itaque dicendum est, Pontifices asserere aliqua facere subnixos auctoritate Petri, & Pauli, quia fuerunt hæredes Apostolorum, & idem D. Bernardus ad Eugenium *lib. 3.* vocat illum hæredem Apostolorum, potestate Petrum. Et D. Hieron. *Epistol. 2. ad Damasum.* Qui Apostolos inquit, honore sequeris, sequaris & merito. Vnde in Symbolo Nicæno dicitur: Et vnã sanctam Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam, quia præter alias rationes, Apostoli, ut obseruat Franciscus del Castillo in *3. sentent. tom. 2. disput. 13. quest. 11. p. 4. num. 13.* Becanus in *Man. contr. lib. 1. cap. 3. conclus. 2. num. 14.* & alij Sanctam Ecclesiam fundauerunt. Et idem Pontifices aliquando vocati sunt Episcopi Apostolici, & Ecclesiæ à D. Hieronymo *lib. 2. contra Rufinum.* vocatur Sedes Apostolica. Et D. Augustinus *Epistol. 162.* sic ait: In Romana Ecclesia semper Apostolicæ Cathedræ viguit Principatus. Dum igitur Pontifices asserunt aliquid efficere auctoritate D. Petri, &

ANNAE
OMNIA
TO. III. IV. V
E. III

& D. Pauli, hoc modo intelligendi sunt, videlicet auctoritate D. Pauli, & Apostoli, auctoritate verò D. Petri, non solum vt Apostoli, sed vt Apostolorum Capituli, Consciunt verò Pontifices semper Paulum & non alium Apostolum cum Petro, quia Paulus cum Petro in Ecclesia fundanda simul laboravit, & in passione, & morte socij fuerunt.

13. Ad illud verò de Imagine Pauli ad dexteram Petri collocata, Respondeo, quod eius solutio patet lippis, & tonforibus. Videtur Ioannes Vviggers in 2.2. D. Thoma. Tract. de Pontifice ad quest. i. art. 10. dub. 1. num. 103. Alexander Cacerius de potestate Rom. Pontif. lib. 1. cap. 5. Iulianus in Epistola Pauli tom. 1. disput. 1. de Apostolatu cap. 9. Bellarenus lib. 1. de Rom. Pont. cap. 27. & 29. eius validus defensor Iacobus Gretserus, cum Amico in Cursu Theologico tom. 4. disp. 6. sect. 2. num. 82. & Becano de Republic. Ecclesiast. lib. 7. cap. 2. num. 7. Dico igitur hunc maiorem honorem Ecclesiam Paulo detulisse, non propter maiorem potestatem, sed propter maiorem sapientiam & doctrinam, quæ Ecclesiam illustravit, vt solet sæpe Ecclesiam minores Sanctos maiori solemnitate celebrare, propter illustriora exempla, quæ posteris reliquerunt. Vel dicendum est morem fuisse apud antiquos, igniorem ambularem cum seniore incedere à dextris senioris, quæque obsequij causa paululum præcedere. Ex qua consuetudine fieri potuit, vt etiam in Imaginibus Paulus deponeretur à dextris Petri.

14. Et tandem ex superioribus adductis patet etiam responso ad omnes alias Patrum auctoritates, quas Aduersarij plena manu cumulant, ex quibus propter indiuiduam Pauli cum Petro societatem, & propter eximias, & titulos eis æqualiter præstitos, conantur firmare paritatem inter illos. Nam vnica cum schola omnium Theologorum respondetur (vt supra dictum est) dictos Patres locutos fuisse in ordine ad intrinsecam, & essentialem potestatem Apostolatus, non autem de potestate extrinseca, quæ in ordine, & dispositione regiminis posita est, quæ inferioriorem Paulum fuisse Petro, constanter dicendum est. Quando igitur Patres videntur æquate Paulum Petro, loquuntur (vt in scholis dicimus) de Petro vt Apostolo, non de Petro vt Papa. Et ita rectè præter Doctores, vbi supra citatos, tenent Suarez de legibus lib. 4. cap. 3. num. 4. Respondeo secundò. Quòd licet Patres ex verbis Encomiasticis datis Petro, & Paulo in eorum festiuitatibus, vel vigiliis, panegyricè, & non dogmaticè loquentes, videantur aliquando illos pares constituere, intelligendi sunt de paritate, quæ non dicit omnimodam æqualitatem, sed tantum similitudinem, vt optimè obseruat in terminis Cardinalis Turrecremata in Summa de Ecclesia lib. 2. cap. 12. Sic ego inuenio Sanctum Clementem in principio Epist. 2. ad D. Iacobum; Fratrem Domini, vocare illum, Episcopum Episcoporum, & Episcopum omnium Ecclesiarum Dei; quæ quidem verba, certum est competere soli Petro, & eius successoribus; sed quia ibi Clemens enomasticè loquitur, idèd sane intelligendus est, & eius verba ad bonum sensum reducenda, vt fecit Pueronius de Regularium Aristocratia, tom. 2. cap. 3. num. 37. Sic & in casu nostro, licet aliqui Patres in Encomiis datis Petro, & Paulo videantur illos æquate, tamen, quia panegyricè loquuntur, eorum verba sano modo interpretanda veniunt, vt supra visum est. Et ne deseras etiam recognoscere Bouerium in Censura M. Antonij de Dominis, lib. 1. cap. 11. vbi contra Anonymum explicat plura loca Sanctorum Patrum, æqualitatem inter Petrum & Paulum significantia, sed in diuerso genere intelligenda esse manifestè demonstrat. Vnde ego obseruo, quòd aliqua loca Sanctorum Patrum videntur signi-

ficare, Paulum Petro præcellere; alia æqualem esse, alia dubium esse vter præcellat. Origenes lib. 1. contra Celsum, vocat Paulum fundatorem Ecclesiarum post Christum præcipuum. Ambrosius lib. 2. de Spiritu Sancto in fine, sic ait: Vna enim gratia fulgebat in his, quos Spiritus vnus elegerat. Nec Paulus inferior Petro. Idem Ambrosius serm. 66. de Natal. Petri, & Pauli, asserit: Beati Petrus, & Paulus eminent inter vniuersos Apostolos, & peculiari quadam prerogatiua præcellunt. Verum inter ipsos, quis cui prerogatiua incertum est. Ergò supradicta, & alia similia verba Sanctorum Patrum, de Petro & Paulo loquentium, intelligi non possunt de Iurisdictione, Regimine, & Primatu, nam aliqui Patres inter se essent contrarij, non enim inter se coherent hæc tria. Paulus præcellit Petro Iurisdictione, Paulus par est Petro Iurisdictione, Paulus vtrum præcellat Petro Iurisdictione, dubium est. Itaque supradicta verba Patrum, vel similia adducta ab Anonymo exponenda sunt de vocatione ad Apostolatam, de virtutibus, de scientia, de laboribus, de meritis, &c. Et idèd Patres non pugnant inter se. Nam optimè possunt coherent inter se hæc tria: Paulus in laboribus, & doctrina præcellit Petro. Paulus est par Petro in ordine ad Apostolatam, Paulus vtrum præcellat meritis Petro apud Deum, incertum est. Hinc dixit Augustinus Triumphus de potest. Eccles. quest. 7. art. 6. Paulus fuit minor Petro, & maior, & æqualis; Minor quidem fuit potestate Prælationis; quia solus Petrus fuit Cephas, id est Caput totius Ecclesie; Maior autem prerogatiua electionis, quia electus fuit à Christo post Resurrectionem, & post Glorificationem; vnde in Bulla Papæ Paulus ponitur à dextris, Petrus autem à sinistris. Sed æqualis fuit officio prædicationis. Ita ille. Concludendum est igitur, ex omnibus superioribus dictis, quòd duplex potest constitui comparatio inter Petrum, & Paulum. Vna, quoad Apostolatam, & sic fuit par Petro, quoad Sanctitatem, Sapientiam, Laborem, & Zelum, & his etiam fuit vel potuit esse Paulus par, vel maior Petro. Altera comparatio inter Paulum & Petrum potest constitui quoad Regimen & Iurisdictionem, & sic Petrus fuit maior Paulo; vt satis supra contra Anonymum firmatum est.

15. Et quidem, si ex eius opinione aliud non sequeretur inconueniens, (quòd est negandum) nisi admiratio Hæreticorum, esset quidem penitus respondenda. Nam profectò possent ipsi exclamare Manhù, quid est hoc; Papani, & Romanenses, dicerent (ipsi per derisum nos vocant) per tot annorum myriades pugnarunt contra nos vsque ad sanguinem, negando Paulum fuisse æqualem Petro, nunc verò concedunt. Et vsque adhuc, pro aris, & focis aduersus nos contenderunt Caput Ecclesie fuisse solum Petrum, nunc verò addunt simul etiam & Paulum. Quid, inquam, quæso ex his nouitatibus, Hæretici ore impio in Romanam Ecclesiam non effutirent; Quasnam quæso illationes, & consequentias ex hac opinione contra Primatum Petri, ipsi pessimè non inferrent; Hoc cogitandum prudentioribus relinquo. Prorsus igitur talis sententia refellenda venit, & his nouitatibus aures claudendæ, nec à semitis, quas Patres nostri vnanimiter calcantur, discedendum est, vt per calles inuis incedamus.

16. Nec obstat dicere, id quòd Aduersarij asseruerunt num. 19. & 20. Infirmitati Petri primatum, Pauli primatu conuulso, cum eadem & paria sint Sanctorum Patrum de Petri, & Pauli primatu testimonia; tolli, & obscurari alterum non posse, vt non alter continuò collabatur, nec sperni de altero Patrum sententias, quin de vtroque condemnentur. Sed hæc omnia neganda sunt. Primatus enim Petri non eget societate Pauli; satis enim firmatus est, non semel,

sed toties in apertis Sacrae Scripturae locis in traditione Ecclesiae, & in Sanctorum Patrum testimoniis luce meridiana clarioribus; & auctoritates Patrum ab Aduersariis adductae, satis supra explicatum est, quando interpretandae veniant. Ideo obseruandum est multa tribui Petro, Quae etiam Paulo tribuantur propter communem Apostolorum dignitatem, quae utraque tam insigni gloria effulgit, vt difficile sit censere, quis cui sit hac parte anteferendus. Ceterum, vt plurimum propter capitis auctoritatem, quae Paulum vicit Petrus, cum eis eadem tribuuntur, non eodem respectu tribuuntur, sed in Paulo quidem Patres sedulitatem, diligentiam, curas, peregrinationes, eximiam sapientiam, virtutes, signa, prodigia, reuelationes, & arumnas, & labores in dilectando Euangelio susceptos spectant, à quibus eum commendat. Cum vero Petrum iisdem laudibus ornant, ad Primatum, Principatum, & supremam potestatem, quam à Christo sit consecutus, respiciunt. Non valet igitur argumentum Aduersariorum de laudibus aequè datis Paulo, & Petro à Sanctis Patribus: nam dicta loca explicata, vt supra excellentiam Pauli demonstrant, & Primatum Petri confirmant, & bene intellecta, tribuunt Petro & Paulo ea, quae ipsis de iure competunt.

17. Ad id verò, quod asseritur *num. 13.* de extraordinaria, & singulari causa qua secundum mentem Aduersariorum mandatus fuerit duobus Apostolis totius Ecclesiae Principatus, ob dissimilitudinem morum, & studiorum inter gentiles, & Iudaeos: & idè Paulus Gentibus destinandus fuerat, Petrus verò Iudaeis, ex auctoritate D. Hieronymi. Respondeo Mithraem Illyricum in legenda de *Petri Episcopo, & Papae* dixisse, Petrum constitutum fuisse Episcopum, vel Papam Iudaeorum, & Paulum Gentium, sed haec sunt deliramenta haereticorum. Dico igitur, redundo ad casum nostrum, Paulum à Christo fuisse constitutum Apostolum Gentium in ordine ad praedicationem, modo quo infra declarabitur, non autem in ordine ad iurisdictionem, ita vt cum Petro fuerit Princeps Ecclesiae, & Caput (vt voluit Aduersarij.) Et idè quando ad *Galat. 2. & Act. 9. & 13.* de Pauli electione ad Apostolatum mentio efficitur, tantum ibi de praedicatione, & ne verbum quidem de iurisdictione dicitur, vt omnes obseruant Expositores, Antonius Capellus in *disput. 1. de Summo Pontificatu Petri, cap. 8.* Salmecronius *tom. 1. disp. 24. in Epist. ad Galat.* Tannerus *tom. 1. disp. 1. quæst. 4. dub. 2. num. 98. & 99.* Bellarminus de *Roman. Pontif. lib. 1. cap. 6.* Peuronius de *Arist. Regul. tom. 2. cap. 3. num. 32.* Granina in *controvers. tom. 4. part. 2. in Continent. quæst. 1. fol. 28.* Vnde Sanderus de *visibili Monarch. lib. 6. cap. 6.* asserit, Paulum in dicto loco dixisse se Apostolum Gentium, non ad coartandam Petri potestatem, nec ad metas Petro circumscribendas, verum ad Euangelium dilatandum, saluo intersim Primatu Petri, quem Paulus etiam post tot Gentes Christo subiectas agnouit, & honore, quo par erat, affectu, ab eoque dissolutionem contouersit, quae Antiochia orta erat, & dexteras societatis expetuit: non quod ipse de sua doctrina (quam à Christo immediate acceperat) dubitaret, sed vt tota Ecclesia sciret, illum vnitatem amare, Primatum Petri agnoscere, & eundem Spiritum sanctum in se, atque in alijs Apostolis esse conspexisse, ita ille & ante illum Cardinalis Turrecemata in *Summa de Eccles. lib. 2. cap. 3.* exponens dictum D. Pauli, negat expressè, quod per illa verba, Paulus aequi parasse se velle Petro in potestate, Regimini, quem sciebat Rectorem constitutum, & Caput totius Vniuersalis Ecclesiae, nec Paulus credidit Petri potestatem restrictam esse solum ad Circumcisos, licet appropriatè pro illo

Tom. III.

tempore, ad illos specialiter verbum praedicationis extendere. Quoniam Petrus in Antiochia, sedis, & in Hierusalem, & multos conuertit ibidem, & ab eis ex gentibus; sicut pater Actuum 12. de Cornelio, & 11. vbi reprehensus legitur à Circumcisis fratibus, quod ad gentes ingressus fuisset, & cum conuersis ex gentibus manducasset. Haec Turrecemata, cui adde Capellum, Tannerum, & alios citatos supra, itaque non bene Aduersarij, ex destinatione Pauli ad praedicandum Gentibus Euangelium, eius Primatum inferunt. Nam non valet argumentum de praedicatione ad iurisdictionem.

18. Idè piaculum existimarem, si non apponerem hic verba Cardinalis Baronij *tom. 1. Anno Christi 34. fol. 285.* sic asserentis: Quod pertinet ad Apostolicum munus Euangelij praedicandi, atque peccata soluendi, aequè omnes Apostolos plenissima potestate in vniuersum mundum missos esse, idem ipse Gregorius proficitur, qui & eadem ratione, Paulum Apostolum Caput Gentium esse, & totius Ecclesiae principatum obtinuisse testatur. *Ceterum quantumlibet amplissimus fuerit eius Apostolatus, quem accepit ad gentes salvandas: tamen nihil est, quod potestate aequari possit Principi Apostolorum omnium Petro, quem cum praefecit Dominus vniuerso Gregi, Gentes etiam eiusdem subdidit potestati. Futurae enim erant & ipse Christi oves, de quibus ait aliquando: Alias oves habeo, quae non sunt ex hoc ouili: & illas oportet me adducere, & vocem meam audient, & fiet vnum ouile, & vnus pastor. Cum itaque non nisi omentum ouium dicat vnum ouile esse futurum, vnumque pastorem, cuius Dominus oves suas omnes, & agnos curae subiecit: illum ipsum fuisse Petrum, nec alium praeter ipsum, eadem potestate, quia ipsum in vniuersali Ecclesia vnicum institutum esse pastorem, ex his quae dicta sunt, neminem puto, nisi forte delirum, & mente captum, non intelligere. Huc usque Baronius. Vide etiam Ioannem Driedonem *tom. 1. lib. 4. c. 3. par. fol. 237.* vbi explicat verba D. Ambrosij aientis: Quod sicut Petrus Primatum accepit ad fundandam Ecclesiam Iudaeorum, ita, & Paulus Primatum accepit ad fundandam Ecclesiam Gentium. Explicat inquam, dicta verba de Primatu Praedicationis, non autem de Primatu Gubernationis, & Regiminis, quod ad solum Petrum pertinere probat. Et tandem Reginaldus Cardinalis Polus in defensionem vnitatis Ecclesiae ad Henricum VIII. Regem Angliae *fol. 69. 70. 71.* ex multis probat D. Paulum fuisse inferiorem D. Petro; & respondet ad argumentum cuiusdam Sampsonis haeretici, qui, vt vult etiam Anonymus, ex dictis verbis D. Pauli ad *Galat. 2.* contendebat ipsum esse aequalem D. Petro. Vide etiam Albertum Pighium de *Hierarch. Eccles. lib. 3. cap. 11.**

19. Itaque dicendum, est diuisionem illam factam inter Petrum, & Paulum de Iudaeis & Gentilibus non pertinuisse ad iurisdictionem, sed ad propagandum Euangelium, quae tamen diuisio ita accipienda, vt obseruat Ioannes Viggers in *2. D. Thomae tract. de Pontif. quæst. 1. art. 10. dub. 1.* & alij communiter. Marcus Antonius Capellus *disput. 1. de Pontif. Petri, cap. 12.* Adamus Tanperus *tom. 3. disp. 1. quæst. 4. dub. 2. num. 99.* Alexander Carerius de *poist. Roman. Pontif. lib. 1. cap. 5.* & alij, quod scilicet Petrus praecipuam operam collocaret pro illo adhuc tempore, sicut & prius fecerat, circa conuersionem Iudaeorum: non autem, quod idcirco potestate praedicandi Gentibus esset priuatus, vel à praedicatione inter gentes prohiberetur. E contra autem Paulus principaliter incumberet conuertendis gentibus ad fidem, non tamen ita vt idè interdictum ei foret, etiam Iudaeis per occasionem, & opportunitatem Euangelium annuntiare.

O

20. Quod

20. Quod etiam ista partitio hoc modo sic intelligenda, manifestum est ex scripturis: nam & Petrus *Act. cap. 10.* predicavit Cornelio, & domui eius: & ibidem caelesti visione ter admonitus distulerat etiam se ad gentes destinari, ut eis Evangelicam gratiam annuntiaret. Unde & *cap. 15.* dicit Petrus: *Vos scitis, quoniam ab antiquis diebus Deus in nobis elegit; per os meum audire gentes verbum Evangelij, & credere:* sic tamen; ut ab initio debuerit studere conversioni Iudeorum, ut diximus: quem ordinem indicat Christus *Act. cap. 1.* quando sic locutus est ad Apostolos: *Est eritis mihi testes in Hierusalem, & in omni Iudaea, & Samaria usque ad ultimum terra.* Et propterea etiam diximus, quod pro illo adhuc tempore principaliter Petrus incumbere predicationi apud Iudeos: nam postquam Romam venit, longe lateque etiam inter gentes Evangelium per se, & per alios disseminavit, ut cumulate impleret, quod audierat *Act. cap. 10.* *Oecide & manduca,* ut notat Ethius circa predicta D. Pauli verba.

21. Quod Paulus quoque non fuerit prohibitus predicare Iudeis patet ex *cap. 9. Act.* ubi Christus de illo dicit: *Vas electionis est mihi iste, ut portet nomen meum coram gentibus, & regibus, & filiis Israel.* Vbi licet significetur, quod primario destinatur ad conversionem gentium quae primo loco exprimitur, tamen etiam indicatur, quod possit, imò quod & portabit nomen Christi coram filiis Israel. Hinc etiam factum est, quod quocumque per gentes, & nationes proficisceretur, intraret quoque & evangelizaret in Synagogis Iudeorum, ubi ea reperiebantur, ut *Act. cap. 13.* apud Salaminam, & Antiochiam Pisdiae fecisse legitur, & *cap. 14.* apud Iconium, *cap. 16.* apud Thessalonicam, & *1. ad Corinth. 9.* dicit: *Et factus sum Iudeis tanquam Iudeus, ut Iudeos lucraver.* Docet autem haec ita se habere Hieron. ad hunc locum Pauli, ubi proposita quaestione, an non liceret Petro gentilem trahere ad fidem, & Paulo Iudaeum, Respondet omnino licuisse, imò hoc fuisse utriusque propositum, ut ex toto mundo Ecclesiam congregarent: sed tamen Petrum habuisse principale mandatum de Iudeis, saltem ut ab illis inciperet, sicut hoc explicavimus: Paulum autem de gentibus.

22. Volui (amicte Lector) hanc divisionem Petri, & Pauli, quoad Iudeos, & Gentiles latius explicare, ut prius labefacta remaneat opinio Anonymi asserentis dissimilitudinem morum, & studiorum inter Iudeos, & Gentiles fuisse causam, & rationem, & quare Christus, post Primatum datum Petro, voluerit postea Paulum cum ipso in Primatu associare, quod merum figmentum esse ex superius dictis patet: nam nullam Iurisdictionem, quoad Primatum, Paulus accepit, dum fuit factus Apostolus Gentium à Christo Domino. Et ideo dum Antiochiae orta esset inter Gentiles, & Iudeos dissensio de observatione legalium, Paulus illam non determinavit, sed ad Petrum, ut observat Theodoretus praecius determinatione occurrit, ut patet *Act. 15.* ubi (ut visum est supra) Petrus, tanquam Caput Ecclesiae congregavit Concilium, & sententiam in favorem Gentilium tulit. Et miror quomodo Anonymus possit pro sua sententia adducere verba D. Hieronymi, quae nihil pertinent in ordine ad Primatum, sed loquuntur de Apostolatu. Et ideo Hieronymus, quando in specie locutus est de Primatu, soli Petro tribuit; ideo dicit lib. 1. contra Iovinianum: *Inter duodecim unus eligitur, ut capite constituto schismatis tolleretur occasio.* Et lib. 3. in Matth. circa cap. 6. *Simoni, qui credebatur in Petram Christum, Petri largitus est no-*

men, & secundum Metaphoram Petra vesti dicitur ei aedificabo Ecclesiam meam super te. Et in *cap. 1.* ad Galat. exponens illa verba D. Pauli. Ascendi Hierosolimam videre Petrum. *Iui* (inquit) *non descendi studio, sed honoris priori Apostolo deferendi.* Et tandem Epistol. 57. ad Damasum scribens, sic ei asserit. *Beatitudini tuae, id est Cathedrae Petri confocior.* Et Epistol. 58. *Ego* (inquit) *clamito si quis Cathedrae Petri unguitur meus est.* Vide quomodo Hieronymus, quando de Primatu agit, aperte, & verbis claris illum tantum Petro tribuat. Male itaque pro sua sententia Hieronymum adducit Anonymus; nam in loco ab ipso adducto, (ut diximus, & patet) non loquitur de Primatu, sed de Apostolatu.

23. Verum quia in hac disceptatione non solum Theologis, sed etiam Dominis Canonistis debitor sum, videant ipsi suam Glossam in *cap. Paulus & Petrus 2. q. 7. vers. Imparem* ubi notat, Paulum fuisse parem Petro in meritis, non autem in administratione. Et in *cap. Puto, eodem loco,* docet, Paulum fuisse aequalem Petro in martyrio, & tamen Petrum fuisse maiorem in dignitate. Et Paulò infra in *cap. Beati Petrus, & Paulus,* habentur in summario haec verba. *Aequales fuerunt meritis, licet gradu differentes Petrus, & Paulus.* Et supradictis textibus adde etiam *cap. in illis 80. dist. cap. Est. Et aliud 14. quast. 1. cap. plurimos 82. dist. cap. multix 17. q. 1. & supra adduximus cap. solita, de maior. & obediens.* Et Extraaugant. *Vnam sanctam, & unigenitum.* Videatur etiam inter alios Canonistas, Cardinalis Iacobatus *trakt. de Concilio lib. 10. art. 7. fol. 717. lit. B,* ubi asserit cum D. Thomas, & aliis Theologis, Paulum in Regimine, & Primatu fuisse inferiorem D. Petro, quod etiam Alvarez ex Iurisdictionis confirmat in *Thef. Christ. Relig. c. 1. per totum.*

24. Sed dices (ut receptui canam) si aequalitas Pauli cum Petro consistit tantum, ut probatum est, in ordine ad Apostolatatum, haec quidem fuit communis aliis Apostolis. Quare ergo Patres, & Pontifices ab aduersariis citati; tot eximii, & iidem laudibus, & titulis, Paulum solum simul cum Petro exornant, & semper conlocant: Respondet ex tribus rationibus. Primo, ut rectè observat Angelicus Doctor in *Epistol. 1. ad Galat. cap. 1.* propter praeclearas circumstantias suae electionis ad Apostolatatum: Fuit enim electus Apostolus à Christo post suam Resurrectionem, & Glorificationem. Unde ipse dixit ad Galat. 1. *Crediditum est mihi Evangelium Praepitij, sicut Petro Circumcisionis.* Qui enim operatus est mihi inter gentes, &c.

25. Secundo, propter plures exaltatos labores in praedicatione Evangelij, ita ut ipsemet dixerit: plus omnibus laboravi, & fateretur se habuisse sollicitudinem omnium Ecclesiarum. Vide Alexandrum Catterium *de potestate Roman. Pontif. lib. 1. cap. 5.* Adde & propter plura, & doctiora, quae scripsit, in quibus non solum aequalis fuit ceteris Apostolis, sed etiam ipso Petro excellentior. Unde dixit Augustinus *lib. 3. ad Bonifacium, cap. 3.* Apostolus dum dicitur, si non exprimat quis Apostolus, non intelligitur nisi Paulus, quia pluribus est Epistolis notior. Et notat individualiter Ioannes Vvigeis in 2. 2. *tract. de Pontifice ad quast. 3. art. 10. dist. 1. numer. 102.* Iustinianus in *Epistol. Pauli tom. 1. dist. 1. de Apost. cap. 9.* & Amicus in *cursu Theolog. tom. 5. dist. 6. sect. 2. n. 81.* Vide etiam Peuronium in *Aristocratia Regulari tom. 2. c. 3. n. 33.*

26. Tertio, Propter Martyrium in eodem tempore, & loco, cum Petro passum, Romanam Ecclesiam condecoravit, & propter praedicationem Evangelij, Romanis exhibitam simul cum Petro

cum differentia tamen, quam obseruat Cardinalis Baronius *100. 1. anno 41. num. 15.* ubi sic ait: Ceterum, quod spectat ad Irenæi sententiam, cum dicat tunc à Matthæo Euangelium scriptum esse, cum à Petro, & Paulo Romana Ecclesia fundaretur: non sic accipienda esse putamus eius verba, ut non nisi post Pauli Romam aduentum id factum esse voluerit significare, sed potius intellexisse, ipso initio foundationis Romanæ Ecclesiæ, à Matthæo Euangelium esse conscriptum; cum scilicet Petrus Romam accessit, & tantæ molis erigendæ posuit fundamentum, quod factum est post quatuor annos, anno scilicet secundo Claudij Imperatoris, Domini- que quadragesimo quinto, quasi non ante Pauli Romam aduentum Matthæus scripsit; sed communi potius, tum ipsius, tum ceterorum Patrum vsu loquendi, cum de Romanæ Ecclesiæ fundatione fit mentio, Paulum æque, ac Petrum nominasse, non quod Paulus eodem quo Petrus tempore Romam venerit, ac simul cum Petro primum fundamentum iecerit, sed quod desuper edificauerit, ac denique eandem Ecclesiam una cum Petro sanguine consecrauerit. Ita Baronius, quicquid contra illum latet impius Spalatensis asserens, Petrum prius Romæ Euangelium, non prædicasse, quam Paulus ad eam urbem accesserit; sed hoc falsum est; nam Baronij sententia est vera; siquidem ex omnium fere vetustissimorum Scriptorum Monumentis constat, Petrum, secundo, vel quarto Claudij Imperatoris anno, Romam accessisse qui fuit annus quadragesimus secundus, vel quadragesimus quartus post Christum. Paulum verò imperante Nerone, non antea Romam venisse, tunc scilicet, cum Casarem sub Feslo appellauit, qui fuit annus quartus Imperij Neronis (annum quippe integrum in navigatione expleuerat) & quinquagesimus annus post Christum, certum est. Cum igitur Claudius quatuordecim fere annis Romanum Imperium rexerit, si tunc Imperij Neronis his addas, certè Petrum quindecim, aut saltem tredecim annis Paulum Romæ præcessisse reperies.

27. Quod quidem fatetur ipse Paulus Epist. 1. ad Romanos, dicens: Desidero enim videre vos ut aliquid imperetis vobis gratiæ spiritualis ad confirmandos vos; id est, simul consolari in vobis per eam, quæ inuicem est, fidem vestram, atque meam. Ad quem locum ita Theodoretus. Quia primus eis magnus Petrus doctrinam Euangelicam præbuit, necessitatè intulit. Ad confirmandos vos. Non aliam, inquit doctrinam assero, sed eam, quæ iam oblata est, confirmare, & arbores iam plantatas irrigare vult. Quid clarius dici potuit; Cum igitur in vita D. Petrus, & D. Paulus, in fundatione Ecclesiæ Romanæ fuerint socij, & collegæ, ut loquitur Augustinus *lib. de baptis. contra Donatistas cap. 4.* & Cyprianus Epist. 71. eo modo quo supra ex Baronio, & alijs explicauimus, merito ipsa Ecclesia post mortem in eorum veneratione, & laudibus socijs, & collegas etiam illos efficere voluit. Et ex hoc Patres quasi indissolubili societate, simul alios pariter, æqualibus encomijs extollere consueverunt; marcente tamen illibato Primatu Petri.

28. Glorietur itaque Sancta Romana, & Catholica Ecclesia, & recognoscat fundamenta, & originem suam à Beatissimis Apostolis Petro, & Paulo, sub diuersa tamen ratione, & formalitate. A Diuo Petro tanquam à Capite, ac primam suæ preemiam; & ordinariam Iurisdictionem habentem A Diuo Paulo: tanquam in munere Apostolatus, in virtutibus, in meritis, in Prædicatione, in sanctitate, & in Martyrio D. Petro pari; imò D.

Petro superiori, in laboribus, in sapientia, & circumstantia electionis ad Apostolatam, iuxta ea quæ superius dicta sunt.

29. Dicendum est igitur, Paulum quoad regimen fuisse subditum Petro, qui solus à Christo Domino fuit Pontifex institutus, & vnicus Episcopus, qui Cathedram Romanam rexit. Nam duos sedentes vna sedes non capit. Nec Romanos geminos vnum Regnum capere potuit, quos vnum vteri excepit hospitium. Et quidem si Ecclesia comparatur cum exercitu bene ordinario; *Capit. 6. 3.* Item cum Regno, *Dan. 2. 24.* Item cum Ouilibus, *Ioan. 10. 16.* Item cum Domo 1. *Timoth. 3. 15.* Item cum humano corpore. 1. *Corinth. 12.* sequitur, quòd sicut exercitus bene ordinatus regitur ab vno Imperatore, Regnum ab vno Rege, Ouille ab vno Pastore, Domus ab vno Patrefamilias, corpus humanum ab vno Capite; ita etiam Ecclesiam ab vno Rectore Petro, & eius successoribus gubernandam fuisse, dicendum est: ut supra ex apertis verbis Bonifacij VIII. probauimus in Extrauagant. Vnam sanctam, quam confirmauit Concilium Lateranense sub Leone decimo. Et exemplo etiam Synagogæ Veteris Testamenti, quæ fuit figura Ecclesiæ, ut notat Becanus in *Annalib. vet. Testamenti cap. 6. quest. 3.* & alij. Nam semper gubernata fuit ab vno Capite, seu Monarcha, nimirum à Pontifice, cui reliqui omnes erant subiecti, ut patet *Deut. 17. 12.* & fatetur ipse Calvinus *lib. 4. Institut. cap. 6. §. 2.* & Magdeburgenses *Can. 1. lib. 1. cap. 7.* Et tandem exemplo rerum naturalium, tam animatarum, quam inanimatarum, in quibus natura, ut obseruat Reinhardus Koning in *Theatro politico parte prima capite 10. numero 7. cum seq.* Henricus Veltinius *Politicarum Questionum, Decad. 7. quest. 3.* Monarchiam exprimit, sic rerum principia vnâ causam, apes & grues vnum Regem, partes corporis cor vnum, orbis lineas vnum centrum, stellas omnes Solem vnum, & summam res quaslibet naturales aliquid vnum habere præminens cernimus. Responda est igitur ista noua, inaudita, & chimerica mixtio, & confociatio Pauli cum Petro in Regimine Ecclesiæ. Aquila Imperialis constat ex vno corpore, & duobus capitibus, nunc verò Anonymus vult formare Aquilam Ecclesiæ ex duobus corporibus & vno capite. Vique adhuc in Ecclesia credidimus Deum vnum, & trinum, nunc Anonymus cogit nos credere Papam binum & vnum. O lepidum inuentum! Dicendum est igitur regimen Ecclesiæ tanquam Monarchicum, & Regale; ut rectè docent Doctores Sorbonici Andreas Duvallius de *potestate Romani Pontificis parte prima, questione secunda.* Alliaccensis *tractatu de origine Ecclesiastica potestatis conclus. 2.* Celaia in 4. *sententiar. distict. 24. quest. 4.* & 7. cum alijs, fuisse constitutum à Christo Domino super vnum Petrum, & eius successores immutabiliter: Ergo non supra Paulum, quia essentia, & ratio Monarchiæ, aliter non constat, quam si vnus præsideat, ut patet ex Platone in *dialog. de Regno.* Aristotele 8. *Ethicor. cap. 10.* Simplicitate 1. *Physicor. tex. 19.* Aphrodisæo *Metaphysic. 12.* & notant Henricus Hamonius in *disputationibus Politicis disput. 9. n. 1. littera A.* Henningus Arnisæus in *doctrina Politica cap. 9.* Theodoretus Reinchinch de *regimine seculari, & Ecclesiastico libro 1. Class. capite 1. numero 1.* Christophorus Besodus in *Synopsi Politicæ doctrinæ lib. capite 4. numero 2.* Gregorius Schonborner in *Politica lib. 5. cap. 1.* & alij communiter. Vnde hoc supposito dixit Cancellarius Parisiensis Ioannes Getsonius in *lib. de Auseribilitate Pape considerat. 8.* Nullam aliam

aliam politiam in Ecclesia instituit Christus immutabiliter præter Monarchicam, & quodam modo Regalem, & oppositum sentientes, quod videlicet fas est esse plures Papas, errant in fide, & unitate Ecclesiam. Et si pertinaciter mancant, iudicandi sunt Hæretici, sicut Marsilius de Padua, & alij. Ita Gerfonius.

30. Quibus omnibus adde aurea verba Pij II. Pontificis in *Bulla Retracti. tom. 4. Concil.* vbi sic ait: Non duos instituit Dominus, qui suum locum tanquam capita tenerent æqualia, sed VNUM constituit, vt Verticem, & Ducem, & Pastorem vniuersi Gregis, Simonem Petrum dicens: Tu es Petrus, &c. Quæ nulli alteri seorsim dicta leguntur, nisi Petro, vt in Petro unitas, & summa contineretur Auctoritas. Ita Pontifex Et tandem claudat hanc disceptationem Eusebius Episcopus Alexandrinus *komiti de Resurrectione*, qui explanans illa verba: *Dicite Discipulis, & Petro.* Sic introducit Christum loquentem: Veni Petre; ne timeas nihil Tibi de gloria Chori Apostolici minui, non Te à dignitate remoueri, non dedi alteri Claves; ne timeas Petre, qualis eras, talis es. Quodcunque ligaueris super terram, erit ligatum & in Cælis; ne timeas Petre, quod promissi impleo, super tuam fidem, quæ sit Petra, ædificabo Ecclesiam meam. Hæc Eusebius. Quid clarius dici potuit ad aperte manifestandum primatum Ecclesie fuisse singulare priuilegium vnus Petri, priuatiuè quoad alios; seclusis tamen Romanis Pontificibus suis successoribus.

31. Meritò igitur dixit Doctor Parisiensis Almaynus de *potestate Ecclesiar. cap. 3.* quod VNI PETRO & successoribus eius data fuit potestas

Constituendi Canones per vniuersum orbem. Si VNI PETRO, ergo non etiam & Paulo, vt vult perperam Anonymus. Itaque desinat ipse in posterum ex omnibus superius dictis Paulum Petro in Primatu confociare. Sed Ecclesie Primatum soli Petro tribuat, Paulum verò quoad munus Apostolatus, supra omnes alios exuberantissimè expletum, & propter alia eius egregia merita meritò lummis laudibus extollat; & sic secundum iustitiam, dabit vnicuique quod suum est. Memor Vlpiani Iuriconsulti statuentis duos in solidum dominos esse non posse vnus rei, quod obseruant Doctores communiter in *quæstionibus, ff. de iurisdic. teste Ioanne Coruino de iurisprudencia Romana libro 1. capite 68.* & quidem si in Concilio Nicæno *Can. 8.* teste D. Augustino *Epistol. 110.* statutum fuit, duos Episcopos non esse constituendos in vna Ciuitate; quanto magis dicendum est in vna Ecclesia Christum duos non instituisse Pontifices. Solus igitur Petrus, vt habetur in *cap. in nouo distineti. 21.* Ecclesie Pontificatum accepit, & idè subdit ibi Pontifex, Petrum reliquos Apostolos habuisse pro eorum PRINCIPLE: ergo necessariò sequitur secundum Anacletum auctorem dicti Canonis, etiam Paulum recognouisse Petrum vt Principem suum; nisi Anonymus velit dicere Paulum non fuisse Apostolum. Sed comprimendus est calamus, nam in immensum iret. Stet igitur firma nostra tam sæpè reiterata conclusio, Paulum quoad Pontificatum minimè æqualem Petro fuisse, sed inferiorem; & subditum, nec aliam Ecclesiam agnoscere post Christum supremum Caput, nisi solum, & vnicum Petrum, cuiusque legitimos successores. Hæc fides Orthodoxorum.

DISCEPTATIO APOLOGETICA

POSTERIOR,

DE PRIMATV SOLIVS D. PETRI:

CONTINENS RESPONSIONES, AD PLVRA LOCA

Sanctorum Patrum in Manuscripto cuiusdam Anonymi pro nouo Papatu

D. PAULI perperam intellecta.

Responiones ad Scripcuram cuiusdam Anonymi in fauorem noui Papatu D. Pauli.

§. 1. **Q**UPERIQRÎ disceptatione iam composita, & præterito mense Ianuario Sanctiss. D.N. humiliter exhibita, statim post paucos dies Eminentiss. dominus meus Cardinalis Panzoli mihi legendum præbuit manuscriptum ad manus Sanctissimi delatum, sine nomine Auctoris, quem tamen non existimo Auctorem Epistolæ, sed alium congerentem ex libro lingua Gallica conscripto, plura Sanctorum Patrum loca quæ opinionem nouam de Primatu D. Pauli videntur firmare. Et licet ex dicta mea priori disceptatione ad omnia dicta loca facilis pateret responsio, necessarium tamen duxi clarè, & breuiter more meo, singillatim suprascriptas auctoritates refellere, seu, vt melius dicam, ad verum sensum, secundum intelligentiam Theologorum, exponere. Et idè suppono, id quod breuiter in priori disceptatione, sed nunc

aliquantum fufius, & magis clarè, declarabo; suppono inquam in Apostolis (& inter ipsos D. Paulum includo) tria seorsim consideranda esse. Primò Apostolatum. Secundò, Sacerdotium; seu Presbyteratum. Tertio, administrationem sacre Politie, quæ designatur nomine Pontificatus. Quoad institutionem, & munera Apostolatus, omnes Apostolos pares constitimur. Quoad institutionem & munera Presbyteratus item; at inæquales asserimus ratione Pontificatus. Elegit duodecim, eosque nominauit Apostolos, *Matth. 10. Marc. 3. Luc. 6.* quorum munus esse voluit, euangelizare, testificari omnibus gentibus, miracula patrare.

2. Eisdem Sacerdotes ordinauit, *Matth. 26. Marc. 14. Luc. 22. 1. ad Corinth. 11.* collata potestate conficiendi sanctissimum Eucharistie Sacramentum, & offerendi Deo incrementum sacrificij corporis, & sanguinis sui. Huic potestati, mox annexuit alteram, dimittendi peccata in foro interiori, *Ioan. 20.*

3. Ad Apostolatum, & Sacerdotium, quæ communia fuerunt Christo cum Apostolis, accedebat in Christo